

HUKUK MESLEKLERİ KANUNU

TASLAK -1

BAŞLANGIÇ

Genel Hükümler

BİRİNCİ KISIM

Amaç, Kapsam ve Tanımlar

Amaç ve kapsam

MADDE 1 – Bu kanunun amacı; hakimlerin, savcılarının, avukatların ve noterlerin niteliklerine, atanmalarına veya göreve başlamalarına, hak ve ödevlerine, aylık ve ödeneklerine kariyer seviyelerine, meslekte ilerlemelerine, tabi oldukları disiplin, etik kuralları ve denetimlerine, performans değerlendirme kriterlerine, meslek içi eğitimlerine ve diğer özlük işlerine ilişkin esasları düzenlemektir.

Tanımlar

MADDE 2 – Bu kanunun uygulanmasında;

(a) Hakim:

1. Adli yargıda: Mahkeme başkan ve üyelerini, hakimleri, Yargıtay ve Adalet Yüksek Mahkemesi hakimlerini,
2. İdari yargıda: Mahkeme başkan ve üyelerini, hakimleri, Danıştay ve Adalet Yüksek Mahkemesi hakimlerini,

(b) Savcı:

1. Adli yargıda: İl ve ilçe başsavcılarını, başsavcı vekillerini, savcılarını, Yargıtay ve Adalet Yüksek Mahkemesi savcılarını,
2. İdari yargıda: Danıştay savcılarını,

(c) Avukat:

Türkiye Barolar Birliği'ne kayıtlı bulunan avukatları,

(ç) Noter:

Türkiye Noterler Birliği'ne kayıtlı bulunan noterleri, ifade eder.

İKİNCİ KISIM

Hukuk Mesleklerine Giriş Sistemi

BİRİNCİ BÖLÜM

Hukuk Mesleklerine Giriş Şartları

MADDE 3 – Hukuk mesleklerinde görev yapmak isteyen kişilerin;

(a) Türk vatandaşı olması,

(b) Hukuk fakültesinden mezun olması veya yabancı bir hukuk fakültesini bitirip de Türkiye'deki hukuk fakültesi programlarına göre eksik kalan derslerden sınava girip başarılı olmak suretiyle denklik belgesi almış olması,

(c) Kamu haklarından yasaklı olmaması,

(ç) Askerlik durumu itibariyle askerlikle ilgili bulunmamak veya muvazzaflık hizmetini yapmış yahut ertelenmiş veya yedeğe geçirilmiş olması,

(d) Hukuk mesleklerindeki görevlerini sürekli olarak yurdun her yerinde yapmasına engel olacak fiziki veya zihinsel bir engeli olmaması,

(e) Taksirli suçlar hariç olmak üzere, üç aydan fazla hapis veya affa uğramış olsa bile devletin şahsiyetine karşı işlenen suçlarla zimmet, ihtilas, irtikap, rüşvet, hırsızlık, dolandırıcılık, sahtecilik, inancı kötüye kullanma, dolanlı iflas gibi yüz kızartıcı veya şeref ve haysiyet kırıcı bir suçtan veya kaçakçılık, resmi ihale ve alım satımlara fesat karıştırma, devlet sırlarını açığa vurma suçlarından dolayı hükümlü bulunmamak veya bu suçlardan veya taksirli suçlar hariç olmak üzere üç aydan fazla hürriyeti bağlayıcı cezayı gerektiren bir fiilden dolayı soruşturma veya kovuşturma altında olmaması,

(f) Hukuk mesleklerine yakışmayacak tutum ve davranışlarda bulunmamış olması,

şarttır.

İKİNCİ BÖLÜM

Hukuk Mesleklerine Giriş Genel Sınavı

Şartlar

MADDE 4 – Hukuk Mesleklerine Giriş Genel Sınavı'na, bu kanunun üçüncü maddesinde belirtilen şartları taşıyan kişiler katılabilir.

Genel olarak

MADDE 5 – (1) Hukuk Meslekleri Genel Stajı'na başlamak ve hukuk alanında akademisyenliğe başvurabilmek için Hukuk Mesleklerine Giriş Genel Sınavı'nda başarılı olmak şarttır.

(2) Hukuk Mesleklerine Giriş Genel Sınavı tek bir yazılı sınav-

dan oluşur. Sınavda yüz puan üzerinden en az yetmiş puan alanlar başarılı sayılır.

(3) Hukuk Mesleklerine Giriş Genel Sınavı'nda ilgililerin Anayasa Hukuku, Anayasa Yargısı, İdare Hukuku, İdari Yargılama Usulü, Medeni Hukuk, Borçlar Hukuku, Ticaret Hukuku, Hukuk Yargılama Usulü, İcra ve İflas Hukuku, Ceza Hukuku, Ceza Yargılama Usulü, İş Hukuku, Vergi Hukuku, Vergi Usul Hukuku, Avukatlık Hukuku, Hukuk Felsefesi ve Sosyolojisi, Türk Hukuk Tarihi alanlarındaki bilgileri ölçülür ve bilgileri uygulama yetenekleri değerlendirilir.

(4) Hukuk Mesleklerine Giriş Genel Sınavı yılda en az bir defa, Adalet Yüksek Kurumu tarafından düzenlenir.

(5) Hukuk Mesleklerine Giriş Genel Sınavı'nın sonuçlarına karşı, isteyen her gerçek ve tüzel kişi yargısal denetime başvurabilir.

(6) Sınavların yapılma şekli ile sınavlara ilişkin diğer hususlar Hakim Odaları Birliği, Savcı Odaları Birliği, Türkiye Barolar Birliği ve Türkiye Noterler Birliği'nin görüşü alınarak Adalet Yüksek Kurumu tarafından çıkarılacak bir yönetmelikle düzenlenir.

(7) Bu maddenin uygulanmasında hakimlik, savcılık, avukatlık, noterlik ve hukuk alanında akademisyenlik meslekleri hukuk mesleği olarak kabul edilir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Hukuk Meslekleri Genel Stajı

Şartlar

MADDE 6 – (1) Hukuk Mesleklerine Giriş Genel Sınavı'nı başarıyla geçen kişiler Hukuk Meslekleri Genel Stajı yapmaya hak kazanır.

Genel olarak

MADDE 7 – (1) Hukuk Meslekleri Genel Stajı bir yıldır. Staj, üç aylık dönemler halinde sırasıyla hakimlik, savcılık, avukatlık ve noterlik stajlarını kapsar.

(2) Hukuk Meslekleri Genel Stajı ile ilgili yapılacak olan işlemlere karşı, isteyen her gerçek ve tüzel kişi yargısal denetime başvurabilir.

(3) Hukuk Meslekleri Genel Stajı'nın şekli ile staja ilişkin diğer hususlar Hakim Odaları Birliği, Savcı Odaları Birliği, Türkiye Barolar Birliği ve Türkiye Noterler Birliği'nin görüşü alınarak Adalet Yüksek Kurumu tarafından çıkarılacak bir yönetmelikle düzenlenir.

(4) Bu maddenin uygulanmasında hakimlik, savcılık, avukatlık ve noterlik hukuk mesleği olarak kabul edilir.

Stajın başlangıcı

MADDE 8 – (1) Hukuk Mesleklerine Giriş Genel Sınavı'nda başarılı olan kişiler, Hukuk Meslekleri Genel Stajı'nın başlatılması için dilekçe ve yönetmelikte belirlenen belgelerle Adalet Yüksek Kurumuna başvurur.

(2) Adalet Yüksek Kurumu, adayın stajyer listesine yazılıp yazılmaması hakkında gerekçeli bir karar verir.

(3) Hukuk meslekleri, Adalet Yüksek Kurumunun belirlediği sayıda stajyeri kabul eder.

(4) Hukuk Meslekleri Genel Stajı, stajyer listesine yazılma ile başlar.

Stajyerin ödevleri

MADDE 9 – (1) Stajyerler;

(a) hakim, savcı ve avukatla birlikte duruşmaları gözlemek,

(b) hakim, savcı, avukat ve noterin idari makamlardaki işlerine yardımcı olmak,

(c) noterler tarafından yapılan işlemlerini gözlemek,

(ç) düzenlenecek olan eğitimlere katılım sağlamak,

(d) yönetmelikle gösterilecek diğer ödevleri yerine getirmek ile yükümlüdür.

(2) Stajyerler, meslek kurallarına ve yönetmeliklerde belirlenen esaslara uymak zorundadırlar.

Ücretler

MADDE 10 – Hukuk Meslekleri Genel Stajı süresince stajyerlere, asgari ücretten az olmayan, miktarı her yıl meslek kuruluşları tarafından belirlenen bir ücret ödenir.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Meslekte Özetmen ve Yardımcılık Sınavı

Şartlar

MADDE 11 – (1) Hukuk Meslekleri Genel Stajı'nı başarıyla tamamlayan kişiler kariyerlerini devam ettirmek istedikleri mesleğin Meslekte Özetmen ve Yardımcılık Sınavı'na girmeye hak kazanır.

Genel olarak

MADDE 12 – (1) Meslekte Özetmen ve Yardımcılık Sınavı yazılı bir aşama ve mülakattan oluşur.

(2) Meslekte Özetmen ve Yardımcılık Sınavı yılda en az bir defa, her bir hukuk mesleği için ayrı olarak, Adalet Yüksek Kurumu tarafından düzenlenir.

(3) Meslekte Özetmen ve Yardımcılık Sınavı sonuçlarına karşı,

isteyen her gerçek ve tüzel kişi yargısal denetime başvurabilir.

(4) Sınavların yapılma şekli ile sınavlara ilişkin bu kanunda yer almayan diğer hususlar Hakim Odaları Birliği, Savcı Odaları Birliği, Türkiye Barolar Birliği ve Türkiye Noterler Birliği'nin görüşü alınarak Adalet Yüksek Kurumu tarafından çıkarılacak bir yönetmelikle düzenlenir.

Yazılı Sınav

MADDE 13 – (1) Hakim ve savcılar için yazılı sınav; Türkçe, matematik, Türk kültür ve medeniyetleri, Atatürk ilkeleri ve inkılâp tarihi ve temel yurttaşlık bilgisi sorularından oluşan genel yetenek ve genel kültür konuları ile,

(a) Adli yargıda; Anayasa hukuku, Medenî hukuk, Borçlar hukuku, Hukuk Yargılama Usulü, Ticaret Hukuku, İş hukuku, İcra ve İflâs Hukuku, Ceza hukuku, Ceza yargılama usulü, İdarî Yargılama Usulü ve İdare Hukuku,

(b) İdarî yargıda; Anayasa hukuku, İdare hukuku, İdarî Yargılama Usulü, Hukuk Yargılama Usulü, Borçlar Hukuku (genel hükümler), Medenî Hukuk, Ceza Hukuku (genel hükümler), Vergi Hukuku, Vergi Usul Hukuku ve Maliye-Ekonomi,

konularını kapsayan alan bilgisi ölçme ve bilgileri uygulama yeteneklerini ölçen sorulardan oluşur.

(2) Avukat ve noterler için yazılı sınav; Türkçe, matematik, Türk kültür ve medeniyetleri, Atatürk ilkeleri ve inkılâp tarihi ve temel yurttaşlık bilgisi sorularından oluşan genel yetenek ve genel kültür konuları ile Anayasa hukuku, Medenî hukuk, Borçlar hukuku, Hukuk Yargılama Usulü, Ticaret Hukuku, İş hukuku, İcra ve İflâs Hukuku, Ceza hukuku, Ceza yargılama usulü, İdarî Yargılama Usulü, İdare Hukuku, Vergi Hukuku, Vergi Usul Hukuku ve Maliye-Ekonomi konularını kapsayan alan bilgisi ölçme ve bilgileri uygulama yeteneklerini ölçen sorulardan oluşur.

(3) Yazılı sınavda yüz puan üzerinden en az yetmiş puan alanlar başarılı sayılır.

Mülakat

MADDE 14 – (1) Yazılı sınavı başarıyla geçen kişiler mülakata katılabilir.

(2) Mülakat, ilgilinin muhakeme gücünün, bir konuyu kavrayıp özetleme ve ifade yeteneğinin, genel fiziki görünümünün, davranış ve tepkilerinin mesleğe uygunluğunun ve liyakatinin, yetenek ve kültürünün, çağdaş bilimsel ve teknolojik gelişmelerle açıklığının değerlendirilmesidir.

(2) Mülakat kurulu yedi kişiden oluşur. Mülakat kurulunun bünyesinde Adalet Yüksek Kurumu bünyesinde görev yapan kişiler görev alır. Aranılan niteliklerde üye bulunmaması halinde hakim, savcı ve avukat üyeler arasından seçim yapılır.

(3) Hakimler için oluşturulacak mülakat kurulunda;

- (a) iki hakim,
- (b) bir savcı,
- (c) bir avukat,
- (ç) bir noter,
- (d) bir akademisyen,
- (e) bir psikolog

bulunur. Kurulda görev yapacak olan hakimlerden biri Hakim Odaları Birliği'nde görev yapmakta olan hakimler arasından seçilir.

(4) Savcılar için oluşturulacak mülakat kurulunda;

- (a) iki savcı,
- (b) bir hakim,

- (c) bir avukat,
- (ç) bir noter,
- (d) bir akademisyen,
- (e) bir psikolog

bulunur. Kurulda görev yapacak olan savcılardan biri Savcı Odaları Birliği'nde görev yapmakta olan savcılar arasından seçilir.

- (5) Avukatlar için oluşturulacak mülakat kurulunda;
- (a) iki avukat,
- (b) bir hakim,
- (c) bir savcı,
- (ç) bir noter,
- (d) bir akademisyen,
- (e) bir psikolog

bulunur. Kurulda görev yapacak olan avukatlardan biri Türkiye Barolar Birliği'nde görev yapmakta olan avukatlar arasından seçilir.

- (6) Noterler için oluşturulacak mülakat kurulunda;
- (a) iki noter,
- (b) bir hakim,
- (c) bir savcı,
- (ç) bir avukat,
- (d) bir akademisyen,
- (e) bir psikolog

bulunur. Kurulda görev yapacak olan noterlerden biri Türkiye Noterler Birliği'nde görev yapmakta olan noterler arasından seçilir.

(7) Mülakatlar kayıt altına alınır. Kurumun sitesinde yayınlanır. Sınav sonuçlarına ilişkin yargı süreçlerinde bu kayıtlara delil olarak dayanılabilir.

(8) Mülakatta yüz puan üzerinden en az yetmiş puan alan adaylar başarılı sayılır.

(9) Mülakat kurulunun oluşumuna ve seçimine ilişkin bu kanunda yer almayan diğer hususlar Hakim Odaları Birliği, Savcı Odaları Birliği, Türkiye Barolar Birliği ve Türkiye Noterler Birliği'nin görüşü alınarak Adalet Yüksek Kurumu tarafından çıkarılacak bir yönetmelikle düzenlenir.

BEŞİNCİ BÖLÜM

Meslek Stajı

Şartlar

MADDE 15 – (1) Meslekte Özetmen ve Yardımcılık Sınavını başarıyla geçen kişiler ilgili Meslek Stajını yapmaya hak kazanır.

Genel olarak

MADDE 16 – (1) Meslek Stajı bir yıldır.

(2) Hakimlik Meslek Stajında sırasıyla;

- (a) 1 ay İcra Dairesinde,
- (b) 1 ay İcra Mahkemesinde,
- (c) 3 ay Adli Hazırlık Mahkemesinde,
- (ç) 3 ay aile, iş, ticaret, tüketici, fikri ve sınai haklar, kadastro, çocuk mahkemelerinden üçünde Asliye Hukuk Mahkemesinde,
- (d) 2 ay Asliye Ceza Mahkemesinde,
- (e) 2 ay Ağır Ceza Mahkemesinde

staj yapılır.

(3) Savcılık Meslek Stajında sırasıyla;

- (a) 1 ay Ceza İnfaz Kurumu veya Tutukevinde,
- (b) 2 ay Savcı yanında,
- (c) 1 ay Adliye Başsavcısının yanında
- (ç) 3 ay Adli Hazırlık Mahkemesinde,
- (d) 2 ay Asliye Ceza Mahkemesinde,
- (e) 2 ay Ağır Ceza Mahkemesinde

staj yapılır.

(4) Avukatlık Meslek Stajında sırasıyla;

- (a) 1 ay Savcı yanında,
- (b) 1 ay İcra Dairelerinde,
- (c) 1 ay İcra Mahkemesinde,
- (ç) 3 ay Adli Hazırlık Mahkemesinde,
- (d) 2 ay Asliye Hukuk Mahkemesinde,
- (e) 2 ay Asliye Ceza Mahkemesinde,
- (f) 2 ay Ağır Ceza Mahkemesinde

staj yapılır. Avukatlık Meslek Stajı baroya kayıtlı bir avukat gözetiminde yapılır. Stajyer avukatlar haftanın üç gününde stajlarını yukarıda belirtilen kurumlarda yaparlar.

(5) Noterlik Meslek Stajında sırasıyla;

- (a) 2 ay 3. sınıf noterliklerde,
- (b) 2 ay 2. sınıf noterliklerde,
- (c) 2 ay Avukat yanında,

(ç) 1 ay Adli Hazırlık Mahkemelerinde

(d) 1 ay Asliye Hukuk Mahkemesinde,

(e) 1 ay Tapu Dairesinde,

(f) 3 ay 1. sınıf noterliklerde

staj yapılır.

(6) Meslek Stajı ile ilgili yapılacak olan işlemlere karşı, isteyen her gerçek ve tüzel kişi yargısal denetime başvurabilir.

(7) Meslek stajına ilişkin bu kanunda yer almayan diğer hususlar Hakim Odaları Birliği, Savcı Odaları Birliği, Türkiye Barolar Birliği ve Türkiye Noterler Birliği'nin görüşü alınarak Adalet Yüksek Kurumu tarafından çıkarılacak bir yönetmelikle düzenlenir.

Stajın Başlangıcı

MADDE 17 – (1) Meslekte Özetmen ve Yardımcılık Sınavında başarılı olan kişiler, ilgili Meslek Stajının başlatılması için dilekçe ve yönetmelikte belirlenen belgelerle birlikte Adalet Yüksek Kurumuna başvurur.

(2) Adalet Yüksek Kurumu, adayın ilgili meslek stajyer listesine yazılıp yazılmaması hakkında gerekçeli bir karar verir.

(3) Meslek Stajı, ilgili meslek stajyer listesine yazılma ile başlar.

Stajyerin ödevleri

MADDE 18 – (1) Stajyerler;

- (a) duruşmaları gözlemek,
- (b) idari makamlardaki işlere yardımcı olmak,
- (c) düzenlenecek olan eğitimlere katılım sağlamak,
- (ç) yönetmelikle gösterilecek diğer ödevleri yerine getirmek

ile yükümlüdür.

(2) Stajyerler, meslek kurallarına ve yönetmeliklerde belirlenen esaslara uymak zorundadırlar.

Değerlendirme

MADDE 19 – Stajyerlerin staj yaptıkları süre boyunca gösterdikleri performans, bu kanunda düzenlenmiş olan performans değerlendirme sistemine göre değerlendirilir.

Ücretler

MADDE 20 – Meslek stajı süresince stajyerlere, en düşük maaşından az olmayan, miktarı her yıl ilgili meslek kuruluşları tarafından belirlenen bir ücret ödenir.

ALTINCI BÖLÜM

Özetmenlik

Şartlar

MADDE 21 – Meslek stajını başarıyla tamamlayan kişiler ilgili meslekte özetmenlik yapmaya hak kazanır.

Hakimler ve Savcılar

MADDE 22 – (1) Hakimlik ve Savcılık Meslek Stajını başarıyla tamamlamış bulunan kişiler, Adalet Yüksek Kurumu tarafından liyakat gözetilerek ihtiyaç duyulan mahkemelere atanır.

(2) Özetmen hakim görevleri şunlardır:

- (a) Tevdi edilen dilekçe, delil ve diğer evrakı inceleyerek özet şeklinde hâkime veya yardımcı hakime sunmak,
- (b) Duruşma ve keşif ile duruşma sonrası işlemlerde hakim ve yardımcı hakime yardımcı olmak,

(c) Kalem personeli tarafından hazırlanan evrakı hakim veya yardımcı hakime sunulmadan önce kontrol etmek,

(d) Dosya ile ilgili doktrin ve içtihatlar konusunda ilk araştırmayı yaparak özet hazırlamak,

(e) Hakim veya yardımcı hakim tarafından verilen diğer görevleri yerine getirmek.

(3) Özetmen Savcının görevleri şunlardır:

(a) Dosya ile ilgili delil ve diğer evrakı inceleyerek özet şeklinde savcıya veya yardımcı savcıya sunmak,

(b) Kanıt toplama, adli muayene takibi, iddianame hazırlanması işlemlerinde savcıya ve yardımcı savcıya yardımcı olmak,

(c) Kalem personeli tarafından hazırlanan evrakı savcıya veya yardımcı savcıya sunulmadan önce kontrol etmek,

(d) Dosya ile ilgili ilk araştırmayı yaparak özet hazırlamak,

(e) Savcı veya yardımcı savcı tarafından verilen diğer görevleri yerine getirmek.

Avukat ve Noterler

MADDE 23 – (1) Avukatlık ve Noterlik Meslek Stajını başarıyla tamamlamış bulunan kişiler, Adalet Yüksek Kurumu'na özetmen ihtiyacını bildirmiş avukat veya noterler nezdinde çalışmak istediklerine başvurabilirler. Aynı göreve başvuran özetmenler arasında objektif kriterlere dayalı liyakat bazlı değerlendirme yapılarak görev verilir; durum Adalet Yüksek Kurumu'na bildirilir.

(2) Özetmen avukatın görevleri şunlardır:

(a) Görevlendirildiği dosya ve evrakı inceleyerek iddialar hakkında araştırmalar yapmak ve emsal kararlar bulmak,

(b) Dosya ve evrakta yer alan delilleri sıralamak,

- (c) Dilekçe taslağı hazırlamak için gerekli bilgileri hazırlamak,
  - (d) Avukat ve yardımcı avukat tarafından verilen diğer görevleri yerine getirmek.
- (3) Özetmen noterin görevleri şunlardır:
- (a) Noter personeli tarafından hazırlanan evrakı notere veya yardımcı notere sunulmadan önce kontrol etmek,
  - (b) Noter işlemlerinde notere ve yardımcı notere yardımcı olmak,
  - (c) Gerektiğinde, noter işlemleriyle ilgili ilk araştırmayı yaparak özet hazırlamak,
  - (ç) Noter veya yardımcı noter tarafından verilen diğer görevleri yerine getirmek.

Değerlendirme

MADDE 24 – Özetmenlerin görev yaptıkları süre boyunca gösterdikleri performans, bu kanunda düzenlenmiş performans değerlendirme sistemine göre değerlendirilir.

Ücretler

MADDE 25 – Özetmen olarak çalışmakta olan kişilere, en düşük memur maaşından az olmayan, miktarı her yıl ilgili meslek kuruluşları tarafından belirlenen bir ücret ödenir.

YEDİNCİ BÖLÜM

Yardımcılık

Şartlar

MADDE 26 – Yardımcı olabilmek için ilgili meslekte en az iki yıl özetmenlik görevinin yapılmış olması gerekmektedir.

Hakim ve Savcılar

MADDE 27 – (1) Özetmen hakimlik ve özetmen savcılık görevini başarıyla tamamlamış bulunan kişiler, Adalet Yüksek Kurumu tarafından liyakat gözetilerek yapılan niteliksel yarışma usulüyle ihtiyaç duyulan mahkemelere atanırlar.

(2) Yardımcı hakimler;

(a) Yardımcısı oldukları hakim ve mahkemenin yanında yargılama faaliyetine katılırlar, asil hakimin vereceği görevleri yaparlar, hakimin karar vermesine yardımcı olurlar ancak hakim yerine geçerek karar veremezler.

(b) Asil hakim tarafından sevk ve idare edilirler; kendilerine verilen dosya, dilekçe, delil ve sair evrakları evrakı inceleyerek değerlendirirler, hukuki konular hakkında doktrin ve içtihat araştırmaları yaparlar; asil hakimin talimatları doğrultusunda karar taslakları hazırlarlar, gerekçeleri hazırlarlar ve asil hakime sunarlar. Hakimin görüşü doğrultusunda gerekçeli karar taslaklarını hazırlarlar.

(c) Asil hakimin yetki verdiği sınırlı durumlarda mahkemenin diğer yargı mercileri, idari kurumlar ve taraflarla yapacağı iletişim ve yazışmaları doğrudan yapabilirler.

(ç) Dosya ve evrakta yer alan delilleri sıralarlar, tanıklara sorulacak soruların sırasını belirlerler ve deliller hakkında fikir oluşturmak suretiyle hukuki rapor düzenlerler.

(d) Asil hakim tarafından verilen diğer görevleri yerine getirirler.

(3) Yardımcı savcılar;

(a) Yardımcısı oldukları savcı yanında yargılama faaliyetine katılırlar, asil savcının vereceği görevleri yaparlar, savcının karar vermesine yardımcı olurlar ancak savcı yerine geçerek karar veremezler.

(b) Asil savcı tarafından sevk ve idare edilirler; kendilerine verilen dosya, dilekçe, delil ve sair evrakları evrakı inceleyerek değerlendirirler, hukuki konular hakkında doktrin ve içtihat araştırmaları yaparlar; asil savcının talimatları doğrultusunda karar taslakları hazırlarlar, gerekçeleri hazırlarlar ve asil savcıya sunarlar.

(c) Asil savcının yetki verdiği sınırlı durumlarda savcılığı diğer yargı mercileri, idari kurumlar ve taraflarla yapacağı iletişim ve yazışmaları doğrudan yapabilirler.

(d) Dosya ve evrakta yer alan delilleri sıralarlar, tanıklara sorulacak soruların sırasını belirlerler ve deliller hakkında fikir oluşturmak suretiyle hukuki rapor düzenlerler.

(e) Asil savcı tarafından verilen diğer görevleri yerine getirirler.

Avukat ve Noterler

MADDE 28 – (1) Özetmen avukatlık ve özetmen noterlik görevini başarıyla tamamlamış bulunan kişiler, Adalet Yüksek Kurumu'na yardımcı ihtiyacını bildirmiş avukat veya noterler nezdinde çalışmak istediklerine başvurabilirler. Aynı göreve başvuran özetmenler arasında objektif kriterlere dayalı liyakat bazlı değerlendirme yapılarak görev verilir; durum Adalet Yüksek Kurumu'na bildirilir.

(2) Yardımcı avukatlar;

(a) Yardımcısı oldukları avukatın yanında yargılama faaliyetine katılırlar.

(b) Asil avukat tarafından sevk ve idare edilirler; kendilerine verilen dosya, dilekçe, delil ve sair evrakları evrakı inceleyerek değerlendirirler, hukuki konular hakkında doktrin ve içtihat araştırmaları yaparlar; asil avukatın talimatları doğrultusunda her türlü dilekçe ve belge taslakları hazırlarlar.

(c) Asil avukatın yetki verdiği sınırlı durumlarda avukat adına yargı mercileri, idari kurumlar ve taraflarla iletişim ve yazışmaları doğrudan yapabilirler.

(ç) Asil avukatın onayıyla adli hazırlık mahkemeleri ile icra tetkik mercilerinde avukatın takip ettiği dava ve işlerle ilgili duruşmalara girip icra müdürlüklerindeki işleri yürütebilirler.

(d) Dosya ve evrakta yer alan delilleri sıralarlar, tanıklara sorulacak soruların sırasını belirlerler ve deliller hakkında fikir oluşturmak suretiyle hukuki rapor düzenlerler.

(e) Asil avukatın vereceği diğer mesleki görevleri yerine getirirler.

(3) Yardımcı noterler;

(a) Noterliklerde asil notere faaliyetlerinde yardımcı olurlar.

(b) Asil noter tarafından sevk ve idare edilirler; kendilerine verilen dosya, dilekçe, delil ve sair evrakları evrakı inceleyerek değerlendirirler, hukuki konular hakkında doktrin ve içtihat araştırmaları yaparlar; asil noterin talimatları doğrultusunda her türlü dilekçe ve belge taslakları hazırlarlar.

(c) Asil noterin yetki verdiği sınırlı durumlarda noterlik adına yargı mercileri, idari kurumlar ve taraflarla iletişim ve yazışmaları doğrudan yapabilirler.

(ç) Asil noterin vereceği diğer mesleki görevleri yerine getirirler.

Değerlendirme

MADDE 29 – Yardımcıların görev yaptıkları süre boyunca gösterdikleri performans, bu kanunda düzenlenmiş performans değerlendirme sistemine göre değerlendirilir.

Ücretler

MADDE 30 – Yardımcı olarak çalışmakta olan kişilere, en düşük memur maaşından az olmayan, miktarı her yıl ilgili meslek kuruluşları tarafından belirlenen bir ücret ödenir.

BİRİNCİ KİTAP

Hakimlik

BİRİNCİ KISIM

Hakimliğin Mahiyeti ve Amacı

Hakimliğin mahiyeti

MADDE 31 – Hakimlik bir kamu hizmetidir. Hakim, yargının üç kurucu unsurundan birisidir.

Hakimliğin amacı

MADDE 32 – (1) Hakimler hukuk, ceza, idari vergi ve sair uyuşmazlıklarda uyuşmazlık konusu ile ilgili gerçekleri ortaya çıkarmak, uyuşmazlığın taraflarının uyuşmazlık konularını layık olduğu şekilde iddia ve savunma yoluyla tartışılmasını sağlamak ve keza tarafların hukuki beyanlarını da dikkate alarak uyuşmazlıkları, makul, genel kabul gören ve isabetli kararlarla gidermek, taraflar arasında adaleti tesis etmekle görevlidir.

(2) Hakimler, hakimlik mesleğinin yüksek saygı görmesi, işlevini en iyi şekilde yerine getirmesi için gerekli olan ilkelerin geliştirilmesi, örnek uygulamalar ve içtihatlar oluşturulması gibi faaliyetlerde de yer alır.

İKİNCİ KISIM

Hakimlik Mesleğine Giriş

BİRİNCİ BÖLÜM

Hakimlik Mesleğine Atanma Sınavı

Şartlar

MADDE 33 – Hakimlik meslek stajını başarıyla tamamlamış, en az 2 yıl süreyle özetmen hakim ve sonra 3 yıl süreyle yardımcı hakim olarak başarıyla görev yapmış kişiler bu sınava girebilir.

Genel olarak

MADDE 34 – (1) Atama yapılacak boş kadroların sayısı, derecesi, unvanı, sınıfı, atanacaklarda aranacak şartlar ile başvuruya ve sınava ilişkin hususların yer aldığı bir duyuru yayınlanır. Bu duyuru sınava müracaat süresinin bitiminden en az onbeş gün önce Türkiye genelinde günlük yayımlanan tirajı en yüksek beş gazeteden birinde bir defa ve ayrıca Adalet Yüksek Kurumu internet sitesinde ilan olunur.

(2) Hakimlik mesleğine atanma sınavı yazılı bir aşama ve mülakattan oluşur.

(3) Hakimlik mesleğine atanma sınavı yılda en az bir defa, Adalet Yüksek Kurumu tarafından düzenlenir.

(4) Hakimlik mesleğine atanma sınavının sonuçlarına karşı, isteyen her gerçek ve tüzel kişi yargısal denetime başvurabilir.

(5) Sınavların yapılma şekli ile sınavlara ilişkin bu kanunda yer almayan diğer hususlar ilgili kanunda düzenlenir.

Yazılı Sınav

MADDE 35 – (1) Yazılı sınav; Türkçe, matematik, Türk kültür ve medeniyetleri, Atatürk ilkeleri ve inkılâp tarihi ve temel yurt-

taşlık bilgisi sorularından oluşan genel yetenek ve genel kültür konuları ile;

(a) Adli yargıda; Anayasa Hukuku, Medeni Hukuk, Borçlar Hukuku, Hukuk Yargılama Usulü, Ticaret Hukuku, İş Hukuku, İcra ve İflas Hukuku, Ceza Hukuku, Ceza Yargılama Usulü, İdarî Yargılama Usulü ve İdare Hukuku,

(b) İdari yargıda; Anayasa Hukuku, İdare Hukuku, İdari Yargılama Usulü, Hukuk Yargılama Usulü, Borçlar Hukuku (genel hükümler), Medeni Hukuk, Ceza Hukuku (genel hükümler), Vergi Hukuku, Vergi Usul Hukuku ve Maliye-Ekonomi,

konularını kapsayan alan bilgisi ölçme ve bilgileri uygulama yeteneklerini ölçen sorulardan oluşur.

(2) Yazılı sınavda yüz puan üzerinden en az yetmiş puan alanlar başarılı sayılır.

Mülakat

MADDE 36 – (1) Mülakat, ilgilinin muhakeme gücünün, bir konuyu kavrayıp özetleme ve ifade yeteneğinin, genel fiziki görünümünün, davranış ve tepkilerinin mesleğe uygunluğunun ve liyakatinin, yetenek ve kültürünün, çağdaş bilimsel ve teknolojik gelişmelere açıklığının değerlendirilmesidir.

(2) Mülakatta yüz puan üzerinden en az yetmiş puan alan adaylar başarılı sayılır.

(3) Yazılı sınavda yüz tam puan üzerinden en az yetmiş puan almak kaydıyla en yüksek puan alandan başlamak üzere, sınav ilanında belirtilen kadro sayısının iki katı fazlası mülakata çağrılır. Bu şekilde çağrılan en düşük puana sahip adayla aynı puanı alanlar da mülakata alınır. Başarılı olanların sayısı, ilan edilen kadronun iki katı fazlasının altında kalırsa sadece başarılı olanlar mülakata çağrılır.

(4) Mülakat kurulu yedi kişiden oluşur. Mülakat kurulunun

bünyesinde Adalet Yüksek Kurumu bünyesinde görev yapan;

(a) iki hakim,

(b) bir savcı,

(c) bir avukat,

(ç) bir noter,

(d) bir akademisyen,

(e) bir psikolog

bulunur. Kurulda görev yapacak olan hakimlerden biri Hakim Odaları Birliği'nde görev yapmakta olan hakimler arasından seçilir.

(5) Mülakatlar kayıt altına alınır. Kurumun sitesinde yayınlanır. Sınav sonuçlarına ilişkin yargı süreçlerinde bu kayıtlara delil olarak dayanılabilir.

Sınav sonuçları

MADDE 37– (1) Hakimlik mesleğine atanma sınavında taban puan kırktır.

(2) Hakimlik mesleğine atanma sınavında kırk puanın altında puan almış adaylar yardımcı hakimlik görevlerine devam edemez. Bu adaylar Adalet Yüksek kurumu tarafından özetmen hakim olarak atanır. Bu adaylar, Özetmen Hakim olarak görev yaptıkları süre boyunca Hakim Odaları Birliği ile Adalet Yüksek Kurumu tarafından düzenlenecek ek eğitimlere katılım sağlamak zorundadır.

(3) Hakimlik mesleğine atanma sınavında kırk puan ile yetmiş puan arasında puan almış adaylar Yardımcı Hakimlik görevlerine devam ederler. Bu adayların Yardımcı Hakim olarak görev yapabileceği azami süre on yıldır.

(4) Hakimlik Mesleğine Atanma Sınavında yetmiş puanın üzerinde puan alan adaylar hakim olarak atanabilir. Bu adaylar, hakim

olarak atanmamaları durumunda, yardımcı hakim olarak görevlerine devam ederler.

Atama

MADDE 38 – (1) Hakimler atanacakları mahkemenin gerektirdiği bilgi, tecrübe, uzmanlık, performans değerlendirme ve sınav puanlarına göre mahkemelerin ihtiyaçları gözönüne alınarak atanır.

(2) Hakimlik mesleğine atamaları Adalet Yüksek Kurumu yapar.

(3) Hakimlik mesleğine atanmak için ilgili kanunda her bir mahkeme için belirlenecek kriterlerin sağlanması gerekmektedir. Belirlenen kriterleri sağlayan hakim sayısının yetersiz kalması durumunda, kriterlere yakın niteliklere sahip olan hakimler atanır. Belirlenen kriterlere yakın niteliklere sahip hakimlerin de yetersiz kalması durumunda Adalet Yüksek Kurumu tarafından uygun görülen hakimler atanır.

(4) Bu kanunun üçüncü fıkrası kapsamında, mahkeme için belirlenmiş olan kriterleri sağlamamasına rağmen göreve atanmış olan hakimler, Adalet Yüksek Kurumu'nun belirleyeceği eğitimlere katılarak bu kriterleri en kısa sürede tamamlar.

(5) Hakimlik mesleğine atanan kişilerin yapmış oldukları yüksek lisans, doktora, ikinci ana dal tahsili ve farklı alanlarda uzmanlaşma faaliyetleri ilgili kanun çerçevesinde değerlendirilerek atamalarda dikkate alınır.

(6) Adalet Yüksek Kurumu'nun atamaya ilişkin tüm kararları Resmi Gazete'de yayımlanır. Adalet Yüksek Kurumu'nun atama kararlarına karşı, isteyen her gerçek ve tüzel kişi yargısal denetime başvurabilir.

Hakimlikle bağdaşmayan işler ve durumlar

MADDE 39 – (1) Hakimler;

- (a) Herhangi bir siyasi partiye veya oluşuma üye olamaz,
- (b) Herhangi bir siyasi parti faaliyetine veya siyasi faaliyete katılamaz,
- (c) Herhangi bir şekilde ticari faaliyette bulunamazlar,
- (ç) Tüzel kişiliğe haiz şirketlerde yönetim kurulu üyeliği veya hissedar olamazlar,
- (d) Halka açık olan şirketlerde borsa yoluyla hisse alabilirler; bu işlemleri beyan ederler.
- (e) Önceki ticari faaliyetlerini staja kabul edildikleri andan itibaren tamamen tasfiye etmek zorundadırlar.

Hakimlik teminatı

MADDE 40 – (1) Hakimler atandıkları sürenin sonuna kadar azlolunamazlar.

(2) Mesleğe kabul edildiklerinde belirlenen kariyer gelişim planının, Adalet Yüksek Kurumu tarafından ülke genelinde yapılan rotasyon planlamasının gereği olmak ve önceden planlanmış olmadıkça hakimler görev yerlerinden başka yere tayin olunamazlar.

(3) Tayinlerinde hakimlerin kendi istek ve rızalarının alınmasına özen gösterilir; bunun olmadığı durumlarda yapılan tayinin haklı gerekçeleri tayin kararında açıklanır.

(4) Bir mahkemede göreve başlayan hakim zamanında açılan davaların o hakim bir başka mahkemeye tayin edilmeden önce sonlandırılması için tedbirler alınır. Mahkemelere iş dağılımı hakimlerinin kariyer, rotasyon ve tayin planları dikkate alınarak planlanır.

(5) Bir mahkemenin veya kadronun kaldırılması nedeniyle de olsa aylık ve ödeneklerinden ve diğer özlük haklarından yoksun kılınamazlar, kendileri istemedikçe 70 yaşından önce emekliye sevkolunamazlar. Kendileri isterse 65 yaşını bitirdikten sonra

emekli olabilirler.

(6) Performans düşüklüğü ve sınavlarda başarısızlık halinde seviyeleri düşürülebilir.

(7) Meslekten çıkarılmayı gerektiren bir suçtan dolayı hüküm giymiş olanlar, görevini sağlık bakımından yerine getiremeyeceği kesin olarak anlaşılanlar ve meslekte kalmalarının uygun olmadığına karar verilenler hakkında kanundaki istisnalar saklıdır.

ÜÇÜNCÜ KISIM

Hakimlerin Kariyer ve İlerleme Planı

MADDE 41 – (1) Hakimlerin kariyer seviyeleri, üç kariyer derecesi ve dokuz kariyer seviyesinden oluşur.

(2) Derece ilerlemeleri adayın başvurmasına tabidir. Seviye ilerlemeleri başvuru üzerine ve veya re'sen belirlenir.

(3) Kariyer seviyelerine girişte adayların yapacağı başvuru veya resen Adalet Yüksek Kurumu tarafından yapılan değerlendirmeye göre adaylar, yönetmelikte belirtilen üst kariyer seviyelerinden hakimlik mesleğine başlayabilirler. Adalet Yüksek Kurumu tarafından yapılacak olan re'sen değerlendirmede adayın sınavlardaki başarısı, yeteneği, tecrübe ve bilgi birikimi ve önceki görevlerindeki performans değerlendirme puanlarıyla birlikte yönetmelikte belirlenecek diğer hususlar dikkate alınır.

(4) Hakimlerin kariyer ilerlemeleri Adalet Yüksek Kurumu tarafından kararlaştırılır. Adalet Yüksek Kurumu vereceği kararda kariyer seviyelerinin gerekliliklerini, bu kanunda düzenlenen kariyer ilerlemesi usul ve şartlarını ve ilgili yönetmelikte belirlenen ek hususları dikkate alır.

(5) Hakimlik mesleğine diğer hukuk mesleklerinden geçişte

kariyer seviyesi, bu kanunda düzenlenen hukuk meslekleri arasında geçiş sistemi ve ilgili yönetmelik doğrultusunda Adalet Yüksek Kurumu tarafından belirlenir.

(6) Adalet Yüksek Kurumu'nun hakimlerin kariyer seviyeleri, ilerlemeleri ve gereklilikleri hakkında verdiği kararlarına karşı, isteyen her gerçek ve tüzel kişi yargı yoluna başvurabilir.

BİRİNCİ BÖLÜM

İlk Derece Mahkemesi Hakimliği

MADDE 42 – (1) İlk derece mahkemesi hakimliği; ilk derece hakimliği, ilk derece kıdemli hakimliği ve ilk derece mahkeme başkanlığı olmak üzere üç kariyer seviyesinden oluşur.

(2) İlk derece hakimliği, hakimlik kariyerinin ilk seviyesidir.

(3) İlk derece hakiminin;

(a) 29 yaşını doldurmuş olması,

(b) Hakimlik mesleğine atama sınavında başarılı olması gerekmektedir.

(4) İlk derece kıdemli hakiminin;

(a) en az dört yıl süreyle ilk derece hakimliği görevini yapmış olması,

(b) bulunduğu görevdeki performans değerlendirme notunun en az altmış beş olması, gerekmektedir.

(5) İlk derece mahkemesi başkanının;

(a) en az dört yıl süreyle ilk derece mahkeme kıdemli hakimliği görevini yapmış olması

- (b) bulunduğu görevdeki performans değerlendirme notunun en az yetmiş olması,

gerekmektedir.

(6) Bu maddenin 4 (a) ve 5 (a) bentleri, hukuk meslekleri geçiş sistemi ile ilgili kariyer seviyesine geçiş yapan hakimler için uygulanmayacaktır.

İKİNCİ BÖLÜM

İstinaf Mahkemesi Hakimliği

MADDE 43 – (1) İstinaf mahkemesi hakimliği; istinaf mahkemesi üyeliği, istinaf mahkemesi kıdemli üyeliği, istinaf mahkemesi başkanlığı olmak üzere üç kariyer seviyesinden oluşur.

- (2) İstinaf mahkemesi üyesinin;

- (a) en az iki yıl süreyle ilk derece mahkemesi başkanlığı görevini yapmış olması,

- (b) bulunduğu görevdeki performans değerlendirme notunun en az yetmiş beş olması,

- (c) atandığı dairenin göreviyle bağlantılı olarak hakemli dergilerde en az 2 makalesinin yayınlanmış olması,

- (ç) yüksek lisans yapmış olması

gerekmektedir.

- (3) İstinaf mahkemesi kıdemli üyesinin;

- (a) en az iki yıl süreyle istinaf mahkemesi üyeliği görevini yapmış olması,

- (b) bulunduğu görevdeki performans değerlendirme notunun en az seksen olması,

- (c) atandığı dairenin göreviyle bağlantılı olarak hakemli dergilerde en az 2 makalesinin yayınlanmış olması,

- (d) yüksek lisans yapmış olması

gerekmektedir.

(4) İstinaf mahkemesi başkanı, istinaf mahkemesi kıdemli üyeleri arasından seçilir. Seçim ile ilgili hususlar Adalet Yüksek Kurumu tarafından ilgili yönetmelikte belirlenir.

(5) Bu maddenin 2(a) ve 3 (a) bentleri, hukuk meslekleri geçiş sistemi ile ilgili kariyer seviyesine geçiş yapan hakimler için uygulanmayacaktır.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Temyiz Mahkemesi Hakimliği

MADDE 44 – (1) Temyiz mahkemesi hakimliği; temyiz mahkemesi üyeliği, temyiz mahkemesi kıdemli üyeliği ve temyiz mahkemesi başkanlığı olmak üzere üç kariyer seviyesinden oluşur.

- (2) Temyiz mahkemesi üyesinin;

- (a) en az beş yıl istinaf mahkemesinde görev yapmış olması,

- (b) bulunduğu görevdeki performans değerlendirme notunun en az seksen beş olması,

- (c) atandığı dairenin göreviyle bağlantılı olarak hakemli dergilerde en az 5 makalesinin yayınlanmış olması,

- (ç) yüksek lisans yapmış olması,

gerekmektedir.

- (3) Temyiz mahkemesi kıdemli üyesinin;

- (a) en az iki yıl süreyle temyiz mahkemesi üyeliği görevini

yapmış olması,

(b) bulunduğu görevdeki performans değerlendirme notunun en az doksan olması,

(c) atandığı dairenin göreviyle bağlantılı olarak hakemli dergilerde en az 7 makalesinin yayınlanmış olması,

(d) yüksek lisans ve doktora yapmış olması,

gerekmektedir.

(4) Temyiz mahkemesi başkanı, temyiz mahkemesi üyeleri arasından seçilir. Seçim ile ilgili hususlar Adalet Yüksek Kurumu tarafından ilgili yönetmelikte belirlenir.

(5) Bu maddenin 2 (a) ve 3 (a) bentleri, hukuk meslekleri geçiş sistemi ile ilgili kariyer seviyesine geçiş yapan hakimler için uygulanmayacaktır.

DÖRDÜNCÜ KISIM

Hakimlerin Çalışmalarının Planlanması, Taraflarla İlişkileri, Çekilme, Retler ve Sicilleri

BİRİNCİ BÖLÜM

Çalışma Saatleri, İzinler

Çalışma saatleri

MADDE 45 – (1) Hakimler haftalık çalışma süresi ve günlük çalışma saatleri yönünden Devlet Memurları Kanunu'ndaki hükümlere tabidirler. Ancak, hizmetin gerekleri ile görevin özelliklerinden doğan hallerde mesai saatleri dışında ve tatil günlerinde nöbet tutarlar.

(2) Nöbet gün ve saatleri ile nöbet tutanların dinlenme hakları, iş ve kadro durumlarına göre Adalet Yüksek Kurumu tarafından

tespit edilir. Özel kanunlardaki hükümler saklıdır.

İzinler

MADDE 46 – (1) Hakimlerin yıllık ücretli izin süresi 30 takvim günüdür. 30 günlük yıllık izin süresine denk gelen resmi tatil günleri 30 günlük yıllık izin süresinin uzamasına sebep olmaz.

(2) Yıllık izin planlamasının sağlanabilmesi maksadıyla hakimler o yıl için tercih ettikleri yıllık izin günü tarihlerini her yılın başında kesin olarak Adalet Yüksek Kurumu'na ve Bölge Baro Birliklerine bildirirler, mahkemelerinde de ilan ederler.

(3) Hakimlerin yıllık izinleri, görevlerinde aksamaya sebep olmaması amacıyla, en fazla ikiye bölünerek ve çoğunluğu yaz döneminde kalanı ise kış döneminde olacak şekilde kullanılır.

(4) Hakimlerin; mazeret, hastalık ve aylıksız izinleri hakkında Devlet Memurları Kanunundaki hükümler uygulanır.

İKİNCİ BÖLÜM

Hakimin Yasaklılığı ve Reddi

Hakimin yasaklılığı ve reddi nedenleri

MADDE 47 – (1) Hakim, aşağıdaki hallerde davaya bakamaz; talep olmasa bile çekilmek zorundadır:

(a) Kendisine ait olan veya doğrudan doğruya ya da dolayısıyla ilgili olduğu davada.

(b) Aralarında evlilik bağı kalksa bile eşinin davasında.

(c) Kendisi veya eşinin altsoy veya üstsoyunun davasında.

(d) Kendisi ile arasında evlatlık bağı bulunanın davasında.

(e) Üçüncü derece dahil olmak üzere kan veya kendisini

oluşturan evlilik bağı kalksa dahi kayın hısımlığı bulunanların davasında.

(f) Nişanlısının davasında.

(g) İki taraftan birinin vekili, vasisi, kayyımı veya yasal danışmanı sıfatıyla hareket ettiği davada.

(2) Hakimin tarafsızlığından şüpheyi gerektiren önemli bir sebebin bulunması halinde, taraflardan biri hakimi reddedebileceği gibi hakim de bizzat çekilebilir. Özellikle aşağıdaki hallerde, hâkimin reddi sebebinin varlığı kabul edilir:

(a) Davada, iki taraftan birine öğüt vermiş ya da yol göstermiş olması.

(b) Davada, iki taraftan birine veya üçüncü kişiye kanunen gerekmediği halde görüşünü açıklamış olması.

(c) Davada, tanık veya bilirkişi olarak dinlenmiş veya hakim ya da hakem sıfatıyla hareket etmiş olması.

(d) Davanın, dördüncü derece dahil yansoy hısımlarına ait olması.

(e) Dava esnasında, iki taraftan birisi ile davası veya aralarında bir düşmanlık bulunması.

Usul

MADDE 48 – (1) Hakimin yasaklı olmasını veya reddini gerektiren bir durumun varlığı veya bu nedenin ortaya çıkması halinde hakim kendisi çekilme kararı verebilir ya da taraflardan birisinin şikayeti üzerine hakim hakkında Adalet Yüksek Kurumu tarafından karar verilir.

(2) Konu ile ilgili inceleme ve karar dosyaya ve hakimın siciline kaydedilir.

(3) İncelemenin yapılması esnasında yargılama devam eder. İnceleme sonucu ret talebinin uygun bulunması halinde ret sebebinin doğduğu tarihten itibaren reddedilen hakimce yapılmış olan ve ret talebinde bulunan tarafça itiraz edilen esasa etkili işlemler, davaya daha sonra bakacak hâkim tarafından iptal olunur.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Hakimlik Sicili

MADDE 49 – (1) Her hakim için fiziki ve çevrimiçi olarak UYAP sistemi üzerinde kişisel bir sicil kaydı tutulur. Hakimlerin kişisel verilerine ve güvenliklerine ilişkin bilgiler yayınlanmaz.

(2) Bu sicil kaydında;

(a) Sınavlara katılmak için sunduğu belgelerin tamamı,

(b) Yazılı sınav soruları ve cevapları ile mülakat tutanakları ve notları,

(c) Hakim stajı, özetmen hakim, hakim yardımcısı ve hakimlik görevlerine ilişkin bilgi ve belgeler,

(ç) Varsa hakimlikten başka görevlerine ilişkin bilgi ve belgeler,

(d) Mesleki eserleri ve yazıları,

(e) Görevleri sırasında yapılmış olan teftiş ve performans değerlendirmeleri,

(f) Terfi, tenzil, duraklatma ve benzeri kararlar ve belgeler,

(g) Vermiş olduğu bütün kararlar, istinaf ve temyiz sonuçları,

(ğ) Çekilme ve red'i hakim taleplerine ilişkin belgeler ve bunlar hakkında verilmiş olan kararlar,

(h) Hakkında yapılmış olan bütün şikayetler, disiplin ve ceza soruşturması ve sonuçları,

(ı) Mali durumuna ilişkin bilgi ve belgeler,

(i) Sosyal durumuna ve ilişkilerine ilişkin bilgi ve belgeler,

(j) Hakim hakkında bilinmesinde yarar olan sair bilgiler,

yer alır.

(3) Hakimlik sicilinin tutulmasından Adalet Yüksek Kurumu ve hakim odaları birliği sorumludur.

(4) Hakimin sicil kaydı; terfilerde ve görevlere yapılan başvurularında dikkate alınır.

(5) Hakimin sicil kaydına herkes tarafından erişim sağlanabilir.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Hakimlerin Tabi Olduğu Etik Kurallar ve Denetimi

Etik kurallar

MADDE 50 – (1) Hakimler; yargı organları, meslek kuruluşları ve uluslararası saygınlığı olan mesleki örgütlerin belirlediği etik kurallara uymak zorundadırlar.

(2) Hakim Odaları Birliği veya Adalet Yüksek Kurumu tarafından bu kurallara ilişkin rehberler ve uygulama örnekleri çıkarılabilir.

Denetim

MADDE 51 – Hakimlerin davranışlarının etik kurallara uygunluğu Adalet Yüksek Kurumu tarafından denetlenir.

İKİNCİ KİTAP

Savcılık

BİRİNCİ KISIM

Savcılığın Mahiyeti ve Amacı

Savcılığın mahiyeti

MADDE 52 – Savcılık bir kamu hizmetidir. Savcı, yargının üç kurucu unsurundan birisidir.

Savcılığın amacı

MADDE 53 – (1) Savcılar; kamu görevlileri de dahil olmak üzere toplumda her bireyin uymak zorunda olduğu ve uyulması halinde kabahat veya suç teşkil eden kuralları ihlal edenleri, ihlal iddialarını ve şikayetleri incelemek ve soruşturmak, maddi gerçekleri tam tarafsız bir gözle ortaya çıkarmak, yetkili mahkemeler önüne getirmek, kamu adına takip etmek; mümkün olduğu ve kanunlar izin verdiği ölçüde ceza uyumsuzluklarını uzlaşma ile ve sanık ve suçluları topluma yeniden kazandırmakla görevlidir.

(2) Savcılar, savcılık mesleğinin yüksek saygı görmesi, işlevini en iyi şekilde yerine getirmesi için gerekli olan ilkeler, örnek uygulamalar ve içtihatlar oluşturulması gibi faaliyetlerde de yer alır.

İKİNCİ KISIM

Savcılık Mesleğine Giriş

BİRİNCİ BÖLÜM

Savcılık Mesleğine Atanma Sınavı

Şartlar

MADDE 54 – Savcılık meslek stajını başarıyla tamamlamış, en

az 2 yıl süreyle özetmen savcı, ve sonra 3 yıl süreyle yardımcı savcı olarak başarıyla görev yapmış kişiler bu sınava girebilir.

Genel olarak

MADDE 55 – (1) Atama yapılacak boş kadroların sayısı, derecesi, unvanı, sınıfı, atanacaklarda aranacak şartlar ile başvuruya ve sınava ilişkin hususların yer aldığı bir duyuru yayınlanır. Bu duyuru sınava müracaat süresinin bitiminden en az onbeş gün önce Türkiye genelinde günlük yayımlanan tirajı en yüksek beş gazetedenden birinde bir defa ve ayrıca Adalet Yüksek Kurumu internet sitesinde ilan olunur.

(2) Savcılık mesleğine atanma sınavı yazılı bir aşama ve mülakattan oluşur.

(3) Savcılık mesleğine atanma sınavı yılda en az bir defa, Adalet Yüksek Kurumu tarafından düzenlenir.

(4) Savcılık mesleğine atanma sınavının sonuçlarına karşı, isteyen her gerçek ve tüzel kişi yargısal denetime başvurabilir.

(5) Sınavların yapılma şekli ile sınavlara ilişkin bu kanunda yer almayan diğer hususlar ilgili kanunda düzenlenir.

Yazılı Sınav

MADDE 56 – (1) Yazılı sınav; Türkçe, matematik, Türk kültür ve medeniyetleri, Atatürk ilkeleri ve inkılâp tarihi ve temel vatandaşlık bilgisi sorularından oluşan genel yetenek ve genel kültür konuları ile,

(a) Adli yargıda; Anayasa Hukuku, Medeni Hukuk, Borçlar Hukuku, Hukuk Yargılama Usulü, Ticaret Hukuku, İş Hukuku, İcra ve İflas Hukuku, Ceza Hukuku, Ceza Yargılama Usulü, İdari Yargılama Usulü ve İdare Hukuku,

(b) İdari yargıda; Anayasa Hukuku, İdare Hukuku, İdari Yar-

gılama Usulü, Hukuk Yargılama Usulü, Borçlar Hukuku (genel hükümler), Medenî Hukuk, Ceza Hukuku (genel hükümler), Vergi Hukuku, Vergi Usul Hukuku ve Maliye-Ekonomi,

konularını kapsayan alan bilgisi ölçme ve bilgileri uygulama yeteneklerini ölçen sorulardan oluşur.

(2) Yazılı sınavda yüz puan üzerinden en az yetmiş puan alanlar başarılı sayılır.

Mülakat

MADDE 57 – (1) Mülakat, ilgilinin muhakeme gücünün, bir konuyu kavrayıp özetleme ve ifade yeteneğinin, genel fiziki görünümünün, davranış ve tepkilerinin mesleğe uygunluğunun ve liyakatinin, yetenek ve kültürünün, çağdaş bilimsel ve teknolojik gelişmelere açıklığının değerlendirilmesidir.

(2) Mülakatta yüz puan üzerinden en az yetmiş puan alan adaylar başarılı sayılır.

(3) Yazılı sınavda yüz tam puan üzerinden en az yetmiş puan almak kaydıyla en yüksek puan alandan başlamak üzere, sınav ilânında belirtilen kadro sayısının iki katı fazlası mülâkata çağrılır. Bu şekilde çağrılan en düşük puana sahip adayla aynı puanı alanlar da mülâkata alınır. Başarılı olanların sayısı, ilan edilen kadronun iki katı fazlasının altında kalırsa sadece başarılı olanlar mülâkata çağrılır

(4) Mülakat kurulu yedi kişiden oluşur. Mülakat kurulunun bünyesinde Adalet Yüksek Kurumu bünyesinde görev yapan;

- (a) iki savcı,
- (b) bir hakim,
- (c) bir avukat,
- (ç) bir noter,

(d) bir akademisyen,

(e) bir psikolog

bulunur. Kurulda görev yapacak olan savcılardan biri Savcı Odaları Birliği'nde görev yapmakta olan savcılar arasından seçilir.

(5) Mülakatlar kayıt altına alınır. Kurumun sitesinde yayınlanır. Sınav sonuçlarına ilişkin yargı süreçlerinde bu kayıtlara delil olarak dayanılabilir.

Sınav sonuçları

MADDE 58 – (1) Savcılık mesleğine atanma sınavında taban puan kırktır.

(2) Savcılık mesleğine atanma sınavında kırk puanın altında puan almış adaylar yardımcı savcılık görevlerine devam edemez. Bu adaylar Adalet Yüksek kurumu tarafından Özetmen Savcı olarak atanır. Bu adaylar, Özetmen Savcı olarak görev yaptıkları süre boyunca Savcı Odaları Birliği ile Adalet Yüksek Kurumu tarafından düzenlenecek ek eğitimlere katılım sağlamak zorundadır.

(3) Savcılık Mesleğine Atanma Sınavında Kırk puan ile yetmiş puan arasında puan almış adaylar Yardımcı Savcılık görevlerine devam ederler. Bu adayların Yardımcı Savcı olarak görev yapabileceği azami süre on yıldır.

(4) Savcılık Mesleğine Atanma Sınavında yetmiş puanın üzerinde puan alan adaylar Savcı olarak atanabilir. Bu adaylar, savcı olarak atanmamaları durumunda, Yardımcı Savcı olarak görevlerine devam ederler.

Atama

MADDE 59 – (1) Savcılar, ihtiyaca göre ve bilgi, tecrübe, uzmanlık, performans değerlendirme ve sınav puanları gözönüne alınarak atanır.

(2) Savcılık mesleğine atamaları Adalet Yüksek Kurumu yapar.

(3) Savcılık mesleğine atanmak için ilgili kanunda belirlenecek kriterlerin sağlanması gerekmektedir. Belirlenen kriterleri sağlayan savcı sayısının yetersiz kalması durumunda, kriterlere yakın niteliklere sahip olan savcılar atanır. Belirlenen kriterlere yakın niteliklere sahip savcıların da yetersiz kalması durumunda Adalet Yüksek Kurumu tarafından uygun görülen savcılar atanır.

(4) Bu kanunun üçüncü fıkrası kapsamında, belirlenmiş olan kriterleri sağlamamasına rağmen göreve atanmış olan savcılar, Adalet Yüksek Kurumu'nun belirleyeceği eğitimlere katılarak bu kriterleri en kısa sürede tamamlar.

(5) Savcılık mesleğine atanan kişilerin yapmış oldukları yüksek lisans, doktora, ikinci ana dal tahsili ve farklı alanlarda uzmanlaşma faaliyetleri ilgili kanun çerçevesinde değerlendirilerek atamalarda dikkate alınır.

(6) Adalet Yüksek Kurumunun atamaya ilişkin tüm kararları Resmi Gazetede yayımlanır. Adalet Yüksek Kurumunun atama kararlarına karşı, isteyen her gerçek ve tüzel kişi yargısal denetime başvurabilir.

Savcılıkla bağdaşmayan işler ve durumlar

MADDE 60 – (1) Savcılar;

(a) Herhangi bir siyasi partiye veya oluşuma üye olamaz,

(b) Herhangi bir siyasi parti faaliyetine veya siyasi faaliyete katılamaz,

(c) Herhangi bir şekilde ticari faaliyette bulunamazlar,

(ç) Tüzel kişiliğe haiz şirketlerde yönetim kurulu üyeliği veya hissedar olamazlar,

(d) Halka açık olan şirketlerde borsa yoluyla hisse alabilirler;

bu işlemleri beyan ederler.

(e) Önceki ticari faaliyetlerini staja kabul edildikleri andan itibaren tamamen tasfiye etmek zorundadırlar.

Savcılık teminatı

MADDE 61 – (1) Savcılar atandıkları sürenin sonuna kadar azlolunamazlar.

(2) Mesleğe kabul edildiklerinde belirlenen kariyer gelişim planının, Adalet Yüksek Kurumu tarafından ülke genelinde yapılan rotasyon planlamasının gereği olmak ve önceden planlanmış olmadıkça savcılar görev yerlerinden başka yere tayin olunamazlar.

(3) Tayinlerinde savcıların kendi istek ve rızalarının alınmasına özen gösterilir; bunun olmadığı durumlarda yapılan tayinin haklı gerekçeleri tayin kararında açıklanır.

(4) Savcıların ellerindeki işleri bitirdikten sonra tayin edilmesine özen gösterilir. Savcılara iş dağıtımı savcının kariyer, rotasyon ve tayin planları dikkate alarak planlanır.

(5) Bir mahkemenin veya kadronun kaldırılması nedeniyle de olsa aylık ve ödeneklerinden ve diğer özlük haklarından yoksun kılınamazlar, kendileri istemedikçe 70 yaşından önce emekliye sevkolunamazlar. Kendileri isterse 65 yaşını bitirdikten sonra emekli olabilirler.

(6) Performans düşüklüğü ve sınavlarda başarısızlık halinde seviyeleri düşürülebilir.

(7) Meslekten çıkarılmayı gerektiren bir suçtan dolayı hüküm giymiş olanlar, görevini sağlık bakımından yerine getiremeyeceği kesin olarak anlaşılanlar ve meslekte kalmalarının uygun olmadığına karar verilenler hakkında kanundaki istisnalar saklıdır.

ÜÇÜNCÜ KISIM

Savcıların Kariyer ve İlerleme Planı

MADDE 62 – (1) Savcıların kariyer seviyeleri, üç kariyer derecesi ve dokuz kariyer seviyesinden oluşur.

(2) Derece ilerlemeleri adayın başvurmasına tabidir. Seviye ilerlemeleri başvuru üzerine ve veya res'en belirlenir.

(3) Kariyer seviyelerine girişte adayların yapacağı başvuru veya resen Adalet Yüksek Kurumu tarafından yapılan değerlendirmeye göre adaylar, yönetmelikte belirtilen üst kariyer seviyelerinden savcılık mesleğine başlayabilirler. Adalet Yüksek Kurumu tarafından yapılacak olan resen değerlendirmede adayın sınavlardaki başarısı, yeteneği, tecrübe ve bilgi birikimi ve önceki görevlerindeki performans değerlendirme puanlarıyla birlikte yönetmelikte belirlenecek diğer hususlar dikkate alınır.

(4) Savcıların kariyer ilerlemeleri Adalet Yüksek Kurumu tarafından kararlaştırılır. Adalet Yüksek Kurumu vereceği kararda kariyer seviyelerinin gerekliliklerini, bu kanunda düzenlenen kariyer ilerlemesi usul ve şartlarını ve ilgili yönetmelikte belirlenen ek hususları dikkate alır.

(5) Savcılık mesleğine diğer hukuk mesleklerinden geçişte kariyer seviyesi, bu kanunda düzenlenen hukuk meslekleri arasında geçiş sistemi ve ilgili yönetmelik doğrultusunda Adalet Yüksek Kurumu tarafından belirlenir.

(6) Adalet Yüksek Kurumu'nun savcıların kariyer seviyeleri, ilerlemeleri ve gereklilikleri hakkında verdiği kararlarına karşı, isteyen her gerçek ve tüzel kişi yargı yoluna başvurabilir.

BİRİNCİ BÖLÜM

İlk Derece Savcılığı

MADDE 63 – (1) İlk derece savcılığı; savcılık, kıdemli savcılık ve adliye başsavcılığı olmak üzere üç kariyer seviyesinden oluşur.

(2) Savcılık, savcılık kariyerinin ilk seviyesidir.

(3) Savcının;

(a) 29 yaşını doldurmuş olması,

(b) Savcılık Mesleğine Atanma Sınavında başarılı olması

gerekmektedir.

(4) Kıdemli Savcının;

(a) en az dört yıl süreyle Savcılık görevini yapmış olması,

(b) bulunduğu görevdeki performans değerlendirme notunun en az altmış beş olması,

gerekmektedir.

(5) Adliye Başsavcısının;

(a) en az dört yıl Kıdemli Savcılık görevini yapmış olması,

(b) bulunduğu görevdeki performans değerlendirme notunun en az yetmiş olması,

gerekmektedir.

(6) Bu maddenin 4 (a) ve 5 (a) bentleri, hukuk meslekleri geçiş sistemi ile ilgili kariyer seviyesine geçiş yapan savcılar için uygulanmayacaktır.

İKİNCİ BÖLÜM

İstinaf Savcılığı

MADDE 64 – (1) İstinaf savcılığı; istinaf savcısı, istinaf kıdemli

savcısı ve istinaf başsavcısı olmak üzere üç kariyer seviyesinden oluşur.

(2) İstinaf Savcısının;

(a) en az iki yıl Adliye Başsavcısı olarak görev yapmış olması,

(b) bulunduğu görevdeki performans değerlendirme notunun en az yetmiş olması,

(c) yüksek lisans yapmış olması,

gerekmektedir.

(3) İstinaf Kıdemli Savcısı;

(a) en az iki yıl süreyle İstinaf Savcılığı görevini yapmış olması,

(b) bulunduğu görevdeki performans değerlendirme notunun en az yetmiş beş olması,

(c) atandığı dairenin göreviyle bağlantılı olarak hakemli dergilerde en az 2 makalesinin yayınlanmış olması,

(ç) yüksek lisans yapmış olması,

gerekmektedir.

(4) İstinaf Başsavcısı, İstinaf Kıdemli Savcıları arasından seçilir. Seçim ile ilgili hususlar Adalet Yüksek Kurumu tarafından ilgili yönetmelikte belirlenir.

(6) Bu maddenin 2 (a) ve 3 (a) bentleri, hukuk meslekleri geçiş sistemi ile ilgili kariyer seviyesine geçiş yapan savcılar için uygulanmayacaktır.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Temyiz Savcılığı

MADDE 65 – (1) Temyiz savcılığı; temyiz savcısı, temyiz kıdemli savcısı ve temyiz başsavcısı olmak üzere üç kariyer seviye-

sinden oluşur.

(2) Temyiz Savcısının;

(a) en az beş yıl süre ile istinaf derecesinde görev yapmış olması,

(b) bulunduğu görevdeki performans değerlendirme notunun en az seksen beş olması,

(c) atandığı dairenin göreviyle bağlantılı olarak hakemli dergilerde en az 5 makalesinin yayınlanmış olması,

(ç) yüksek lisans yapmış olması,

gerekmektedir.

(3) Temyiz Kıdemli Savcısının;

(a) en az iki yıl süreyle Temyiz Savcılığı görevini yapmış olması,

(b) bulunduğu görevdeki performans değerlendirme notunun en az doksan olması,

(c) atandığı dairenin göreviyle bağlantılı olarak hakemli dergilerde en az 7 makalesinin yayınlanmış olması,

(d) yüksek lisans ve doktora yapmış olması,

gerekmektedir.

(4) Temyiz Başsavcısı, Temyiz Kıdemli Savcıları arasından seçilir. Seçim ile ilgili hususlar Adalet Yüksek Kurumu tarafından ilgili yönetmelikte belirlenir.

(5) Bu maddenin 2 (a) ve 3 (a) bentleri, hukuk meslekleri geçiş sistemi ile ilgili kariyer seviyesine geçiş yapan savcılar için uygulanmayacaktır.

DÖRDÜNCÜ KISIM

Savcıların Çalışmalarının Planlanması, Taraflarla İlişkileri, Çekilme, Retler ve Sicilleri

BİRİNCİ BÖLÜM

Çalışma Saatleri, İzinler

Çalışma saatleri

MADDE 66 – (1) Savcılar haftalık çalışma süresi ve günlük çalışma saatleri yönünden Devlet Memurları Kanunundaki hükümlere tâbidirler. Ancak, hizmetin gerekleri ile görevin özelliklerinden doğan hâllerde mesai saatleri dışında ve tatil günlerinde nöbet tutarlar.

(2) Nöbet gün ve saatleri ile nöbet tutanların dinlenme hakları, iş ve kadro durumlarına göre Adalet Yüksek Kurumu tarafından tespit edilir. Özel kanunlardaki hükümler saklıdır.

İzinler

MADDE 67 – (1) Savcılarının yıllık ücretli izin süresi 30 takvim günüdür. 30 günlük yıllık izin süresine denk gelen resmî tatil günleri 30 günlük yıllık izin süresinin uzamasına sebep olmaz.

(2) Yıllık izin planlamasının sağlanabilmesi maksadıyla savcılar o yıl için tercih ettikleri yıllık izin günü tarihlerini her yılın başında kesin olarak Adalet Yüksek Kurumu'na ve Bölge Baro Birlikleri'ne bildirirler ve ilan ederler.

(3) Savcılarının yıllık izinleri, görevlerinde aksamaya sebep olmaması amacıyla, en fazla ikiye bölünerek ve çoğunluğu yaz döneminde kalanı ise kış döneminde olacak şekilde kullanılır.

(4) Savcılarının; mazeret, hastalık ve aylıksız izinleri hakkında Devlet Memurları Kanunundaki hükümler uygulanır.

İKİNCİ BÖLÜM

Savcının Yasaklılığı ve Reddi

Savcının yasaklılığı ve reddi nedenleri

MADDE 68- (1) Savcı, aşağıdaki hâllerde talep olmasa bile dosyadan çekilmek zorundadır:

- (a) Kendisine ait olan veya doğrudan doğruya ya da dolayısıyla ilgili olduğu dosyada veya davada.
- (b) Aralarında evlilik bağı kalksa bile eşinin dosyasında veya davasında.
- (c) Kendisi veya eşinin altsoy veya üstsoyunun dosyasında veya davasında.
- (ç) Kendisi ile arasında evlatlık bağı bulunanın dosyasında veya davasında.
- (d) Üçüncü derece de dâhil olmak üzere kan veya kendisini oluşturan evlilik bağı kalksa dahi kayın hısımlığı bulunanların dosyasında veya davasında.
- (e) Nişanlısının dosyasında veya davasında.
- (f) İki taraftan birinin vekili, vasisi, kayyımı veya yasal dânişmanı sıfatıyla hareket ettiği dosyada veya dava.

(2) Savcının tarafsızlığından şüpheyi gerektiren önemli bir sebebin bulunması hâlinde, taraflardan biri savcını reddedebileceği gibi savcı da bizzat çekilebilir. Özellikle aşağıdaki hâllerde, savcının reddi sebebinin varlığı kabul edilir:

- (a) Davada veya dosyada, iki taraftan birine öğüt vermiş ya da yol göstermiş olması.
- (b) Davada veya dosyada, iki taraftan birine veya üçüncü kişiye kanunen gerekmediği hâlde görüşünü açıklamış olması.

- (c) Davada tanık veya bilirkişi olarak dinlenmiş olması.
- (ç) Davanın veya dosyanın, dördüncü derece de dâhil yan-soy hısımlarına ait olması.
- (d) Dava, soruşturma veya kovuşturma esnasında, iki taraftan birisi ile davası veya aralarında bir düşmanlık bulunması.

Usul

MADDE 69 – (1) Savcının yasaklı olmasını veya reddini gerektiren bir durumun varlığı veya bu nedenin ortaya çıkması halinde savcı kendisi çekilme kararı verebilir ya da taraflardan birisinin şikayeti üzerine savcı hakkında Adalet Yüksek Kurumu tarafından karar verilir.

(2) Konu ile ilgili inceleme ve karar dosyaya ve savcının siciline kaydedilir.

(3) İncelemenin yapılması esnasında soruşturma devam eder. İnceleme sonucu ret talebinin uygun bulunması halinde ret sebebinin doğduğu tarihten itibaren reddedilen savcı tarafından yapılmış olan ve ret talebinde bulunan tarafça itiraz edilen esasa etkili işlemler, soruşturmaya daha sonra bakacak savcı tarafından iptal olunur.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Savcılık Sicili

MADDE 70 – (1) Her savcı için fiziki ve çevrimiçi olarak UYAP sistemi üzerinde kişisel bir sicil kaydı tutulur. Savcıların kişisel verilerine ve güvenliklerine ilişkin bilgiler yayınlanmaz.

(2) Bu sicil kaydında;

- (a) Sınavlara katılmak için sunduğu belgelerin tamamı,

- (b) Yazılı sınav soruları ve cevapları, mülakat tutanakları ve notları,
- (c) Savcı stajı, özetmen savcı, yardımcı savcı ve savcılık görevlerine ilişkin bilgi ve belgeler,
- (ç) Varsa savcılıktan başka görevlerine ilişkin bilgi ve belgeler,
- (d) Mesleki eserleri ve yazıları,
- (e) Görevleri sırasında yapılmış olan teftiş ve performans değerlendirmeleri,
- (f) Terfi, tenzil, duraklatma ve benzeri kararlar ve belgeler,
- (g) Yürütmüş olduğu bütün soruşturmalar, düzenlemiş olduğu iddianameler ve bunlar hakkında verilmiş olan kararlar, istinaf ve temyiz sonuçları
- (ğ) Çekilme ve ret taleplerine ilişkin belgeler ve bunlar hakkında verilmiş olan kararlar,
- (h) Hakkında yapılmış olan bütün şikayetler, disiplin ve ceza soruşturması ve sonuçları,
- (ı) Mali durumuna ilişkin bilgi ve belgeler,
- (i) Sosyal durumuna ve ilişkilerine ilişkin bilgi ve belgeler,
- (j) Hakim hakkında bilinmesinde yarar olan sair bilgiler,
- yer alır.
- (3) Savcılık sicilinin tutulmasından Adalet Yüksek Kurumu ve Savcı Odaları Birliği sorumludur.
- (4) Savcılık sicil kaydı; terfilerde ve görevlere yapılan başvurularda dikkate alınır.
- (5) Savcılık sicil kaydına herkes tarafından erişim sağlanabilir.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Savcılarının Tabi Olduğu Etik Kurallar ve Denetimi

Etik kurallar

MADDE 71 – (1) Savcılar; yargı organları, meslek kuruluşları ve uluslararası saygınlığı olan mesleki örgütlerin belirlediği etik kurallara uymak zorundadırlar.

(2) Savcı Odaları Birliği veya Adalet Yüksek Kurumu tarafından bu kurallara ilişkin rehberler ve uygulama örnekleri çıkarılabilir.

Denetim

MADDE 72 – Savcılarının davranışlarının etik kurallara uygunluğu Adalet Yüksek Kurumu tarafından denetlenir.

ÜÇÜNCÜ KİTAP

Avukatlık

BİRİNCİ KISIM

Avukatlığın Mahiyeti ve Amacı

Avukatlığın mahiyeti

MADDE 73 – Avukatlık, kamu hizmeti ve serbest bir meslektir. Avukat, yargının üç kurucu unsurundan birisi olan bağımsız savunmayı serbestçe temsil eder.

Avukatlığın amacı

MADDE 74 – (1) Avukatlığın amacı; hukuki münasabetlerin düzenlenmesini, her türlü hukuki mesele ve anlaşmazlıkların adalet ve hakkaniyete uygun olarak çözümlenmesini ve hukuk kurallarının tam olarak uygulanmasını her derecede yargı organları, hakemler, resmi ve özel kişi, kurul ve kurumlar nezdinde sağlamaktır.

(2) Avukat bu amaçla hukuki bilgi ve tecrübelerini adalet hizmetine ve kişilerin yararlanmasına tahsis eder.

İKİNCİ KISIM

Avukatlık Mesleğine Giriş

BİRİNCİ BÖLÜM

Avukatlığa Kabul Sınavı

Şartlar

MADDE 75 – Avukatlık Meslek Stajını başarıyla tamamlamış, en az 2 yıl süreyle Özetmen Avukat, ve sonra 3 yıl süreyle Yardımcı Avukat olarak başarıyla görev yapmış kişiler bu sınava girebilir.

Genel olarak

MADDE 76 – (1) Avukatlığa Kabul Sınavı yazılı bir aşama ve mülakattan oluşur.

(2) Avukatlığa Kabul Sınavı yılda en az bir defa, Adalet Yüksek Kurumu tarafından düzenlenir.

(3) Avukatlığa Kabul Sınavının sonuçlarına karşı, isteyen her gerçek ve tüzel kişi yargısal denetime başvurabilir.

(4) Sınavların yapılma şekli ile sınavlara ilişkin bu kanunda yer almayan diğer hususlar ilgili kanunda düzenlenir.

Yazılı Sınav

MADDE 77 – (1) Yazılı sınav; Türkçe, matematik, Türk kültür ve medeniyetleri, Atatürk ilkeleri ve inkılâp tarihi ve temel yurttaşlık bilgisi sorularından oluşan genel yetenek ve genel kültür konuları ile Anayasa hukuku, Medenî hukuk, Borçlar hukuku, Hukuk Yargılama Usulü, Ticaret Hukuku, İş hukuku, İcra ve İflâs Hukuku, Ceza hukuku, Ceza yargılama usulü, İdarî Yargılama Usulü, İdare

Hukuku, Vergi Hukuku, Vergi Usul Hukuku ve Maliye-Ekonomi konularını kapsayan alan bilgisi ölçme ve bilgileri uygulama yeteneklerini ölçen sorulardan oluşur.

(2) Yazılı sınavda yüz puan üzerinden en az yetmiş puan alanlar başarılı sayılır.

Mülakat

MADDE 78 – (1) Yazılı sınavı başarıyla geçen kişiler mülakata katılabilir.

(2) Mülakat, ilgilinin muhakeme gücünün, bir konuyu kavrayıp özetleme ve ifade yeteneğinin, genel fiziki görünümünün, davranış ve tepkilerinin mesleğe uygunluğunun ve liyakatinin, yetenek ve kültürünün, çağdaş bilimsel ve teknolojik gelişmelerle açıklığının değerlendirilmesidir.

(3) Mülakatta yüz puan üzerinden en az yetmiş puan alan adaylar başarılı sayılır.

(4) Mülakat kurulu yedi kişiden oluşur. Mülakat kurulunun bünyesinde Adalet Yüksek Kurumu bünyesinde görev yapan;

- (a) iki avukat,
- (b) bir hakim,
- (c) bir savcı,
- (ç) bir noter,
- (d) bir akademisyen,
- (e) bir psikolog

bulunur. Kurulda görev yapacak olan avukatlardan biri Türkiye Barolar Birliği'nde görev yapmakta olan avukatlar arasından seçilir.

(5) Mülakatlar kayıt altına alınır. Kurumun sitesinde yayınla-

nır. Sınav sonuçlarına ilişkin yargı süreçlerinde bu kayıtlara delil olarak dayanılabilir.

Sınav sonuçları

MADDE 79 – (1) Avukatlığa Kabul Sınavında taban puan kırktır.

(2) Avukatlığa Kabul Sınavında kırk puanın altında puan almış adaylar Yardımcı Avukatlık görevlerine devam edemez. Bu adaylar Özetmen Avukat olarak görevlerine devam ederler. Bu adaylar, Özetmen Avukat olarak görev yaptıkları süre boyunca Türkiye Barolar Birliği ile Adalet Yüksek Kurumu tarafından düzenlenecek ek eğitimlere katılım sağlamak zorundadır.

(3) Avukatlığa Kabul Sınavında kırk puan ile yetmiş puan arasında puan almış adaylar Yardımcı Avukatlık görevlerine devam ederler. Bu adayların Yardımcı Avukat olarak görev yapabileceği azami süre on yıldır.

(4) Avukatlığa Kabul Sınavında yetmiş puanın üzerinde puan alan adaylar Avukat olarak avukat listesine yazılabilir.

Avukat Listesine ve Baro Levhasına Yazılma

MADDE 80 – (1) Avukatlık görevine Avukat Listesine Yazılma ile başlanır.

(2) Avukat Listesine Yazılma işlemi adayın başvurusu üzerine Adalet Yüksek Kurumu tarafından yapılır.

(3) Listeye yazılmış olan avukatlar istedikleri yerde bürolarını açabilirler. Büro açtıkları yerin il baro levhasına ve o ilin bulunduğu Bölge Baro Birliği'nin avukat listesine kaydolmaları zorunludur.

(4) Avukatların aynı bölge içindeki başka bir ildeki baroya kaydolmaları talepleri üzerine derhal gerçekleştirilir.

(5) Avukatlık mesleğine başlayan kişilerin yapmış oldukları

yüksek lisans, doktora, ikinci ana dal tahsili ve farklı alanlarda uzmanlaşma faaliyetleri ilgili kanun çerçevesinde değerlendirilerek meslek seviyesinin belirlenmesinde dikkate alınır.

Avukatlıkla bağdaşmayan işler ve durumlar

MADDE 81 – (1) Herhangi bir siyasi partiye veya oluşuma üye olabilirler; her türlü siyasi faaliyette bulunabilirler ancak baroların organlarına aday olmaları halinde tüm siyasi faaliyetlerinden istifa ederek ilişkilerini kesmek zorundadırlar.

(2) Herhangi bir şekilde doğrudan şahsi sorumluluklarını gerektiren ticari faaliyette bulunamazlar.

(3) Tüzel kişiliğe haiz sermaye şirketlerinde hissedar ve yönetim kurulu üyesi olabilirler; halka açık olan şirketlerde borsa yoluyla hisse alabilirler; bu işlemleri bağlı buldukları Bölge Barolar Birliği'ne ve İl Barosuna bildirirler.

(5) Aylık, ücret, gündelik veya kesenek gibi ödemeler karşılığında görülen hiçbir hizmet ve görev, sigorta produktörlüğü, tarcilik ve esnafılık veya meslekin onuru ile bağdaşması mümkün olmayan her türlü iş avukatlıkla birleşemez.

Avukatlık Yasağı

MADDE 82 – (1) Devlet, belediye, il özel idare ve Kamu İktisadi Teşebbüsleri Hakkında 233 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin kapsamına giren iktisadi Devlet Teşekkülleri ile kamu iktisadi kuruluşları ve bunların müessese, bağlı ortaklık ve iştiraklerinde çalışanlar, buralardan ayrıldıkları tarihten itibaren iki yıl geçmeden ayrıldıkları idare aleyhine dava alamaz ve takipte bulunamazlar.

(2) Hakimlik veya savcılıktan avukatlığa geçenler son 3 yılda görev yaptıkları adliyelerde/mahkemelerde görülecek olan dava ve işleri kabul edemezler, bunlarla ilgilenemezler ve hakkında mütaala da veremezler.

ÜÇÜNCÜ KISIM

Avukatın Hak, Ödev ve Yetkileri

Genel olarak

MADDE 83 – (1) Avukatlar, maddi gerçeği tam olarak ortaya çıkarmak, hakların etkin olarak korunmasını ve yargılamaların en isabetli şekilde sonuçlanarak uyuşmazlıkların çözülmesi için gerekli her türlü çalışmayı yaparlar.

(2) Resmi veya özel her kurum, kuruluş veya kişi avukatların çalışmalarına yardımcı olmak, istedikleri bilgi ve belgeleri vermek, sorularına dürüstçe ve doğru olarak cevap vermek zorundadır. Avukatlar kendilerine tanınan bu yetkiyi sadece savunma görevi kabul etmiş oldukları işlerle ilgili olarak ve o görevin gereklerinin sınırları içinde ve kullanabilirler. Bu yetkinin kullanılması sırasında çıkacak uyuşmazlıklar avukatın görevini yerine getireceği veya uyuşmazlığın görüleceği yerdeki adli hazırlık mahkemeleri tarafından acele iş olarak değerlendirilerek karara bağlanır. Avukatlar bu yetkilerini dilerlerse adli hazırlık mahkemeleri vasıtasıyla da kullanabilirler.

(3) Avukatlar takip ettikleri işlerde yanlarında görev yapmakta olan stajyer, özetmen ve yardımcı avukatlara veya büro görevlilerine görev ve yetki verebilirler.

(4) Avukatların ücretleri ayrı bir anlaşma yapmamış oldukları takdirde bürolarında ilan ettikleri ve Adalet Yüksek Kurumu'na beyan ve tescil ettirdikleri esasa ve tarifeye göre belirlenir. Avukatlık asgari ücretleri piyasa şartlarına göre gerçekçi olarak belirlenir. Tarife işin yapılması için sarf edilen emek, çaba, zaman, avukatın kariyeri ile birlikte genel olarak hizmetler piyasası ve ekonomik şartlar ve halkın hukuk hizmetlerine erişimin kolaylaştırılması hususları dikkate alınarak belirlenir. Avukatlık ücretleri asgari tarifede belirtilenden az olamaz.

DÖRDÜNCÜ KISIM

Avukatların Kariyer ve İlerleme Planı

MADDE 84 – (1) Avukatların kariyer seviyeleri; avukat, kıdemli avukat ve mentor avukat olmak üzere üç kariyer derecesinden oluşur.

(2) Derece ilerlemelerine ilgili avukatın talebi üzerine Adalet Yüksek Kurumu gözetiminde bölge barolar birliği temsilcilerinin katılımıyla yapılacak değerlendirme, yazılı ve sözlü sınav ve mülakat sonucunda karar verilir.

(2) Kariyer seviyelerine girişte adayların yapacağı başvuru veya resen Adalet Yüksek Kurumu tarafından yapılan değerlendirmeye göre adaylar, yönetmelikte belirtilen üst kariyer seviyelerinden avukatlık mesleğine başlayabilirler. Adalet Yüksek Kurumu tarafından yapılacak olan re'sen değerlendirmede adayın sınavlardaki başarısı, yeteneği, tecrübe ve bilgi birikimi ve önceki görevlerindeki performans değerlendirme puanlarıyla birlikte yönetmelikte belirlenecek diğer hususlar dikkate alınır.

(3) Avukatların kariyer ilerlemeleri Adalet Yüksek Kurumu tarafından kararlaştırılır. Adalet Yüksek Kurumu vereceği kararda kariyer seviyelerinin gerekliliklerini, bu kanunda düzenlenen kariyer ilerlemesi usul ve şartlarını ve ilgili yönetmelikte belirlenen ek hususları dikkate alır.

(4) Avukatlık mesleğine diğer hukuk mesleklerinden geçişte kariyer seviyesi, bu kanunda düzenlenen hukuk meslekleri arasında geçiş sistemi ve ilgili yönetmelik doğrultusunda Adalet Yüksek Kurumu tarafından belirlenir.

(5) Adalet Yüksek Kurumu'nun avukatların kariyer seviyeleri, ilerlemeleri ve gereklilikleri hakkında verdiği kararlarına karşı, isteyen her gerçek ve tüzel kişi yargı yoluna başvurabilir.

BİRİNCİ BÖLÜM

Avukat

MADDE 85 – (1) Avukatlık, avukatlık kariyerinin ilk seviyesidir.

(2) Avukatın;

- (a) 29 yaşını doldurmuş olması,
- (b) Avukatlığa kabul sınavında başarılı olması, gerekmektedir.

(3) Avukat; tek hakimli mahkemelerde tek başına davayı yürütebilirken, heyet mahkemeleri ve istinaf mahkemelerinde yanında bir kıdemli avukatla, temyiz mahkemesinde ise bir kıdemli ve bir mentor avukatla işlem yapmak zorundadır.

İKİNCİ BÖLÜM

Kıdemli Avukat

MADDE 86 – (1) Kıdemli Avukatın;

- (a) en az on yıl süreyle avukatlık görevini yapmış olması,
- (b) bulunduğu görevdeki performans değerlendirme notunun en az seksen olması,

gerekmektedir.

(2) Adalet Yüksek Kurumu tarafından yönetmelikle belirtilen nitelikte ve sayıda dava veya olayda avukatlık yapmış/sorumluluk almış olan kıdemli avukatlar uzman unvanı alabilir.

(3) Kıdemli Avukat; tek hakimli mahkemeleri heyet mahkemeleri ve istinaf mahkemelerinde tek başına davayı yürütebilirken, temyiz mahkemesinde bir mentor avukatla işlem yapmak zorundadır.

(4) Bu maddenin 1 (a) bendi, hukuk meslekleri geçiş sistemi ile ilgili kariyer seviyesine geçiş yapan avukatlar için uygulanmayacaktır.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Mentor Avukat

MADDE 87 – (1) Mentor Avukatın;

- (a) en az on yıl süre ile kıdemli avukat olarak görev yapmış olması,
- (b) bulunduğu görevdeki performans değerlendirme notunun en az doksan olması,

(2) Adalet Yüksek Kurumu tarafından yönetmelikle belirtilen nitelikte ve sayıda dava veya olayda avukatlık yapmış/sorumluluk almış olan mentor avukatlar uzman unvanı alabilir.

(3) Mentor avukat; tüm mahkemelerde tek başına davayı yürütebilir.

(4) Bu maddenin 1 (a) bendi, hukuk meslekleri geçiş sistemi ile ilgili kariyer seviyesine geçiş yapan avukatlar için uygulanmayacaktır.

BEŞİNCİ KISIM

Avukatların Sicilleri, Etik Kurallar

BİRİNCİ BÖLÜM

Avukatlık Sicili

MADDE 88 – (1) Her avukat için fiziki ve çevrimiçi olarak UYAP sistemi üzerinde kişisel bir sicil kaydı tutulur. Avukatların

kişisel verilerine ve güvenliklerine ilişkin bilgiler yayınlanmaz.

(2) Bu sicil kaydında;

- (a) Sınavlara katılmak için sunduğu belgelerin tamamı
- (b) Yazılı sınav soruları ve cevapları ile mülakat tutanakları ve notları
- (c) Avukatlık stajı, özetmen, avukat yardımcısı ve avukat görevlerine ilişkin bilgi ve belgeler
- (ç) Varsa avukatlıktan başka görevlerine ilişkin bilgi ve belgeler
- (d) Mesleki eserleri ve yazıları
- (e) Görev yaptığı yerler ve görevleri sırasında yapılmış olan teftiş ve performans değerlendirmeleri
- (f) Terfi, tenzil, duraklatma ve benzeri kararlar ve belgeler
- (g) Avukatın meslek hayatı boyunca katıldığı tüm yargılamalara ilişkin bilgiler, dilekçeler, kararlar ve sonuçları,
- (ğ) Avukatın yaptığı çekilme ve red'i hakim taleplerine ilişkin belgeler ve bunlar hakkında verilmiş olan kararlar.
- (h) Hakkında yapılmış olan bütün şikayetler, disiplin ve ceza soruşturması ve sonuçları.
- (ı) Mali durumuna ilişkin bilgi ve belgeler
- (i) Sosyal durumuna ve ilişkilerine ilişkin bilgi ve belgeler
- (j) Ve avukat hakkında bilinmesinde yarar olan sair bilgiler yer alır.

(3) Avukatlık sicilinin tutulmasından Adalet Yüksek Kurumu ve Türkiye Barolar Birliği sorumludur.

(4) Avukatın sicil kaydı; terfilerde ve görevlere yapılan başvurularda dikkate alınır.

(5) Avukatın sicil kaydına herkes tarafından erişim sağlanabilir.

İKİNCİ BÖLÜM

Avukatların Tabi Olduğu Etik Kurallar ve Denetimi

Etik kurallar

MADDE 89 – (1) Avukatlar; yargı organları, meslek kuruluşları ve uluslararası saygınlığı olan mesleki örgütlerin belirlediği etik kurallara uymak zorundadırlar.

(2) Barolar veya Adalet Yüksek Kurumu tarafından bu kurallara ilişkin rehberler ve uygulama örnekleri çıkarılabilir.

Denetim

MADDE 90 – Avukatların davranışlarının etik kurallara uygunluğu Adalet Yüksek Kurumu tarafından denetlenir.

DÖRDÜNCÜ KİTAP

Noterlik

BİRİNCİ KISIM

Noterliğin Mahiyeti ve Amacı

Noterliğin mahiyeti

MADDE 91– Noterlik bir kamu hizmetidir.

Noterliğin amacı

MADDE 92 – (1) Noterler, hukuki güvenliği sağlamak ve anlaşmazlıkları önlemek için işlemleri belgelendirmek ve kanunlarla verilen diğer sorumluluklarını yerine getirmek amacıyla görev yaparlar.

(2) Noterler, bu görevlerini hukuki işlemler konusunda uyumsuzluk çıkmasını önlemek veya en aza indirmek, toplum nezdinde işlemlere, belgelere ve sonuçta kişilere güven oluşturmak amacıyla yaparlar.

(3) Noterler, noterlik mesleğinin yüksek saygı görmesi, işlevini en iyi şekilde yerine getirmesi için gerekli olan ilkelerin geliştirilmesi gibi faaliyetlerde de yer alır.

İKİNCİ KISIM

Noterlik Mesleğine Giriş

BİRİNCİ BÖLÜM

Noterlik Mesleğine Atanma Sınavı

Şartlar

MADDE 93 – Noterlik meslek stajını başarıyla tamamlamış, en az 2 yıl süreyle özetmen noter ve sonra 3 yıl süreyle yardımcı noter olarak başarıyla görev yapmış kişiler bu sınava girebilir.

Genel olarak

MADDE 94 – (1) Noterlik mesleğine atanma sınavı yazılı bir aşama ve mülakattan oluşur.

(2) Noterlik mesleğine atanma sınavı yılda en az bir defa, Adalet Yüksek Kurumu tarafından düzenlenir.

(3) Noterlik mesleğine atanma sınavının sonuçlarına karşı, isteyen her gerçek ve tüzel kişi yargısal denetime başvurabilir.

(4) Sınavların yapılma şekli ile sınavlara ilişkin bu kanunda yer almayan diğer hususlar ilgili kanunda düzenlenir.

Yazılı Sınav

MADDE 95 – (1) Yazılı sınav; Türkçe, matematik, Türk kültür

ve medeniyetleri, Atatürk ilkeleri ve inkılâp tarihi ve temel yurttaşlık bilgisi sorularından oluşan genel yetenek ve genel kültür konuları ile Anayasa Hukuku, Medeni Hukuk, Borçlar Hukuku, Hukuk Yargılama Usulü, Ticaret Hukuku, İş Hukuku, İcra ve İflas Hukuku, Ceza Hukuku, Ceza Yargılama Usulü, İdari Yargılama Usulü, İdare Hukuku, Vergi Hukuku, Vergi Usul Hukuku ve Maliye-Ekonomi konularını kapsayan alan bilgisi ölçme ve bilgileri uygulama yeteneklerini ölçen sorulardan oluşur.

(2) Yazılı sınavda yüz puan üzerinden en az yetmiş puan alanlar başarılı sayılır.

Mülakat

MADDE 96 – (1) Yazılı sınavı başarıyla geçen kişiler mülakata katılabilir.

(2) Mülakat, ilgilinin muhakeme gücünün, bir konuyu kavrayıp özetleme ve ifade yeteneğinin, genel fiziki görünümünün, davranış ve tepkilerinin mesleğe uygunluğunun ve liyakatinin, yetenek ve kültürünün, çağdaş bilimsel ve teknolojik gelişmelere açıklığının değerlendirilmesidir.

(3) Mülakatta yüz puan üzerinden en az yetmiş puan alan adaylar başarılı sayılır.

(4) Mülakat kurulu yedi kişiden oluşur. Mülakat kurulunun bünyesinde Adalet Yüksek Kurumu bünyesinde görev yapan;

- (a) iki noter,
- (b) bir hakim,
- (c) bir savcı,
- (ç) bir avukat,
- (d) bir akademisyen,
- (e) bir psikolog

bulunur. Kurulda görev yapacak olan noterlerden biri Türkiye Noterler Birliği'nde görev yapmakta olan noterler arasından seçilir.

(5) Mülakatlar kayıt altına alınır. Kurumun sitesinde yayınlanır. Sınav sonuçlarına ilişkin yargı süreçlerinde bu kayıtlara delil olarak dayanılabilir.

Sınav sonuçları

MADDE 97 – (1) Noterlik mesleğine atanma sınavında taban puan kırktır.

(2) Noterlik mesleğine atanma sınavında kırk puanın altında puan almış adaylar yardımcı noterlik görevlerine devam edemez. Bu adaylar Adalet Yüksek Kurumu tarafından özetmen noter olarak atanır. Bu adaylar, özetmen noter olarak görev yaptıkları süre boyunca Türkiye Noterler Birliği ile Adalet Yüksek Kurumu tarafından düzenlenecek ek eğitimlere katılım sağlamak zorundadır.

(3) Noterlik mesleğine atanma sınavında kırk puan ile yetmiş puan arasında puan almış adaylar yardımcı noterlik görevlerine devam ederler. Bu adayların yardımcı noter olarak görev yapabileceği azami süre on yıldır.

(4) Noterlik mesleğine atanma sınavında yetmiş puanın üzerinde puan alan adaylar noter olarak atanabilir. Bu adaylar, noter olarak atanmamaları durumunda, yardımcı noter olarak görevlerine devam ederler.

Atama

MADDE 98 – (1) Noterler, noterliklerin ihtiyaçlarına göre ve bilgi, tecrübe, uzmanlık, performans değerlendirme ve sınav puanları göz önüne alınarak derecelendirilir.

(2) Açılan noterlikler için önce niteliksel liyakat yarışması açılır; derecesi en yüksek en fazla 10 aday belirlenir.

(3) Adaylar belirlendikten sonra atama yapılacak her bir noterlik için açık ihale usulüyle bir gelir paylaşımı yarışması düzenlenir. İhaledeki teklifler noterliğin ilanında gösterilen tahmini gayrisafi gelirin yüzde ellisinden az olamaz. Tekliflerin aynı olması durumunda adayların dereceleri dikkate alınır.

(3) İhalenin kazananı, Adalet Yüksek Kurumu tarafından ilgili noterliğe atanır.

(4) Noterlik mesleğine atanan kişilerin yapmış oldukları yüksek lisans, doktora, ikinci ana dal tahsili ve farklı alanlarda uzmanlaşma faaliyetleri ilgili kanun çerçevesinde değerlendirilerek atamalarda dikkate alınır.

(5) Adalet Yüksek Kurumu'nun atamaya ilişkin tüm kararları Resmi Gazetede yayımlanır. Adalet Yüksek Kurumu'nun atama kararlarına karşı, isteyen her gerçek ve tüzel kişi yargısal denetime başvurabilir.

Noterlikle bağdaşmayan işler ve yasak faaliyetler

MADDE 99 – (1) Noterler herhangi bir siyasi partiye üye olamaz ve siyasi parti faaliyetlerine katılamazlar.

(2) Yargı mercilerinin vereceği işlerle, ilim ve hayır kuruluşları başkan ve üyelikleri, hakemlik, vasiyeti tenfiz memurluğu görevleri dışında hiçbir hizmet ve görev noterlikle birleşemez.

(3) Noterler, 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nun 28'inci maddesinin 1'inci fıkrasındaki anlamda ticaret yapamaz, kefil olamazlar.

(4) Noter adayları, noterlik meslek stajına başladıkları andan itibaren yukarıdaki yasaklara aykırı her türlü ticari ve siyasi faaliyetlerini sona erdirmiş ve tamamen tasfiye etmiş olmak zorundadır.

(5) Noterler aracı kullanamaz, reklam ve haksız rekabet niteliğinde bir eylemde bulunamazlar.

(6) Noterler her ne suretle olursa olsun noterlik ücreti hususunda kendi aralarında sözlü veya yazılı anlaşma yapamazlar,

(7) Noterler, hizmetlerinin asgari standartlarından ödün vermemek kaydıyla yaptıkları işlemler ve hizmetlerine ilişkin tarifede belirtilen ücretlerden diledikleri miktarda indirim yapabilirler.

ÜÇÜNCÜ KISIM

Noterlerin Kariyer ve İlerleme Planları

MADDE 100 – (1) Noterlerin kariyer seviyeleri; noter, kıdemli noter ve mentor noter olmak üzere üç kariyer derecesinden oluşur.

(2) Kariyer derecelerine girişte adayların yapacağı başvuru veya resen Adalet Yüksek Kurumu tarafından yapılan değerlendirmeye göre adaylar, yönetmelikte belirtilen üst kariyer seviyelerinden noterlik mesleğine başlayabilirler. Adalet Yüksek Kurumu tarafından yapılacak olan resen değerlendirmede adayın sınavlardaki başarısı, yeteneği, tecrübe ve bilgi birikimi ve önceki görevlerindeki performans değerlendirme puanlarıyla birlikte yönetmelikte belirlenecek diğer hususlar dikkate alınır.

(3) Noterlik kariyer ilerlemeleri Adalet Yüksek Kurumu tarafından kararlaştırılır. Adalet Yüksek Kurumu vereceği kararda kariyer seviyelerinin gerekliliklerini, bu kanunda düzenlenen kariyer ilerlemesi usul ve şartlarını ve ilgili yönetmelikte belirlenen ek hususları dikkate alır.

(4) Noterlik mesleğine diğer hukuk mesleklerinden geçişte kariyer seviyesi, bu kanunda düzenlenen hukuk meslekleri arasında geçiş sistemi ve ilgili yönetmelik doğrultusunda Adalet Yüksek Kurumu tarafından belirlenir.

(5) Adalet Yüksek Kurumu'nun noterlerin kariyer seviyeleri,

ilerlemeleri ve gereklilikleri hakkında verdiği kararlarına karşı, isteyen her gerçek ve tüzel kişi yargı yoluna başvurabilir.

BİRİNCİ BÖLÜM

Noter

MADDE 101 – (1) Noter, noterlik kariyerinin ilk seviyesidir.

(2) Noterin;

- (a) 29 yaşını doldurmuş olması,
- (b) Noterlik mesleğine atanma sınavında başarılı olması gerekmektedir.

İKİNCİ BÖLÜM

Kıdemli Noter

MADDE 102 – (1) Kıdemli noterin;

- (a) en az on yıl süreyle noterlik görevini yapmış olması,
- (b) bulunduğu görevdeki performans değerlendirme notunun en az seksen olması,

gerekmektedir.

(2) Bu maddenin 1(a) bendi, hukuk meslekleri geçiş sistemi ile ilgili kariyer seviyesine geçiş yapan noterler için uygulanmayacaktır.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Uzman Noter

MADDE 103 – (1) Uzman noterin;

(a) en az on yıl süre ile kıdemli noter olarak görev yapmış olması,

(b) bulunduğu görevdeki performans değerlendirme notunun en az doksan olması,

gerekmektedir.

(2) Bu maddenin 1 (a) bendi, hukuk meslekleri geçiş sistemi ile ilgili kariyer seviyesine geçiş yapan noterler için uygulanmayacaktır.

DÖRDÜNCÜ KISIM

Noterlerin Çalışmalarının Planlanması ve Sicilleri

BİRİNCİ BÖLÜM

Çalışma Saatleri, İzinler

Çalışma saatleri

MADDE 104 – (1) Noterler resmi çalışma günlerinde ve mesai saatlerine faaliyet gösterirler. Dilerlerse çalışma saatlerini daha fazla belirleyebilir; hafta sonu ve resmi tatil günlerinde de çalışabilirler.

(2) Noterler yıllık izinlerinin ve nöbetçi olmadıkları resmi tatil günleri dışında, mesai saatleri içinde noterliklerinde bulunmak ve yapılan işlemlere bilfiil kendisi tamamlamak zorundadır.

(3) Noterler kendilerine tanınan noterlik yetkilerinin Adalet Yüksek Kurumu tarafından belirlenenleri yapma yetkisini kendisini doğrudan gözetimi altında bulunan yardımcı noterlere belirli süreli olmak üzere verebilirler. Yaptıkları yetkilendirmeleri Adalet Yüksek Kurumu'na ve Türkiye Noterler Birliği'ne bildirirler.

İzinler

MADDE 105 – (1) Noterlerin yıllık ücretli izin süresi 30 tak-

vim günüdür. 30 günlük yıllık izin süresine denk gelen resmi tatil günleri 30 günlük yıllık izin süresinin uzamasına sebep olmaz.

(2) Yıllık izin planlamasının sağlanabilmesi maksadıyla noterler o yıl için tercih ettikleri yıllık izin günü tarihlerini her yılın başında kesin olarak Türkiye Noterler Birliği ve Adalet Yüksek Kurumu'na bildirirler. Noterlikler noterin olmadığı zamanlarda da faaliyetlerini sürdürür.

(3) Noterlerin yıllık izinleri, görevlerinde aksamaya sebep olmaması amacıyla, en fazla ikiye bölünerek ve çoğunluğu yaz döneminde kalanı ise kış döneminde olacak şekilde kullanılır.

(4) Noterlerin; mazeret, hastalık ve aylıksız izinleri hakkında Devlet Memurları Kanunu'ndaki hükümler uygulanır.

İKİNCİ BÖLÜM

Noterlik Sicili

MADDE 106 – (1) Her noter için fiziki ve çevrimiçi olarak UYAP sistemi üzerinde kişisel bir sicil kaydı tutulur. Noterlerin kişisel verilerine ve güvenliklerine ilişkin bilgiler yayınlanmaz.

(2) Bu sicil kaydında;

(a) Sınavlara katılmak için sunduğu belgelerin tamamı,

(b) Yazılı sınav soruları ve cevapları ile mülakat tutanakları ve notları,

(c) Noterlik stajı, özetmen noter, yardımcı noter ve noter görevlerine ilişkin bilgi ve belgeler,

(ç) Varsa noterlikten başka görevlerine ilişkin bilgi ve belgeler,

(d) Mesleki eserleri ve yazıları,

(e) Görev yaptığı yerler ve görevleri sırasında yapılmış olan

teftiş ve performans değerlendirmeleri,

- (f) Terfi, tenzil, duraklatma ve benzeri kararlar ve belgeler,
- (g) Noterin meslek hayatı boyunca yaptığı tüm işlemler,
- (ğ) Hakkında yapılmış olan bütün şikayetler, disiplin ve ceza soruşturması ve sonuçları.
- (h) Mali durumuna ilişkin bilgi ve belgeler,
- (ı) Sosyal durumuna ve ilişkilerine ilişkin bilgi ve belgeler,
- (i) Noter hakkında bilinmesinde yarar olan sair bilgiler yer alır.

(3) Noterlik sicilinin tutulmasından Adalet Yüksek Kurumu ve Türkiye Noterler Birliği sorumludur.

(4) Noterin sicil kaydı; terfilerde ve görevlere yapılan başvurularda dikkate alınır.

(5) Noterin sicil kaydına herkes tarafından erişim sağlanabilir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Noterlerin Tabi Olduğu Etik Kurallar ve Denetimi

Etik kurallar

MADDE 107 – (1) Noterler; yargı organları, meslek kuruluşları ve uluslararası saygınlığı olan mesleki örgütlerin belirlediği etik kurallara uymak zorundadırlar.

(2) Türkiye Noterler Birliği veya Adalet Yüksek Kurumu tarafından bu kurallara ilişkin rehberler ve uygulama örnekleri çıkarılabilir.

Denetim

MADDE 108 – Noterlerin davranışlarının etik kurallara uy-

gunluğu Adalet Yüksek Kurumu tarafından denetlenir.

BEŞİNCİ KISIM

Noterlik Sınıflandırması

MADDE 109 – (1) Noterlikler, yıllık gayrisafi gelirleri ile eşdeğer şekilde üç sınıfa ayrılır.

(2) Noterliklerin sınıflandırması Adalet Yüksek Kurumu tarafından yapılır.

(3) Noterliklerden yıllık gayrisafi geliri;

- (a) 0-1.000.000 Türk Lirası arası olanlar üçüncü sınıf,
- (b) 1.000.000-3.000.000 Türk Lirası arası olanlar ikinci sınıf,
- (c) 3.000.000 Türk Lirası ve daha fazla olanlar birinci sınıf

noterlik olarak sınıflandırılır.

Noterlik İşlerinin Sınıflandırması

MADDE 110 – (1) Noterlikler, görevleri doğrultusunda iki sınıfa ayrılır.

(2) Noterlik işlerinden, vasiyetname ve ölüme bağlı tasarrufla ilgili işler, gayrimenkul ve araç satış vaadi sözleşmesi ve mirasçılık belgesi verilmesi işlemleri yalnızca mentor noterler tarafından yapılabilir.

(3) Noterlik işlerinden; tespit işleri, defter onayı, kanunen tes-cili gereken işlemleri tescil etme, protesto, ihbarname ve ihtarna-me gönderme, hukuk işlemlerini düzenleme ve yapma, terk eden eşin ortak konuta davet edilmesi, imza, mühür veya herhangi bir işareti ve tarihi onaylamak, tercüme ve yazı çevirisi yapmak, tebligat işleri, emanet işleri, asıl veya örnek belgelerden örnek verme işleri tüm noterler tarafından yapılabilir.

ORTAK HÜKÜMLER

BİRİNCİ BÖLÜM

Performans Değerlendirme Sistemi

Genel olarak

MADDE 111 – (1) Hukuk meslek mensuplarının görevlerinde sergiledikleri performansları, performans değerlendirme sistemi kapsamında değerlendirilir.

(2) Hukuk meslek mensuplarının performanslarının değerlendirilmesinde yargılama faaliyeti içerisinde yer alan tüm meslek grupları ve yargı hizmeti alan kişilerin doldurdıkları performans değerlendirme formları esas alınır.

(3) Performans değerlendirme formu ile ölçülemeyecek performans değerlendirme kriterlerinde değerlendirme somut veriler üzerinden yürütülecek şekilde yapılır. Bu kapsamdaki değerlendirmeler UYAP ve benzeri bilgi işlem teknolojilerinin veri tabanları üzerinden yapılır.

(4) Performans değerlendirmesi sırasında performans değerlendirme formlarının ve somut verilerin toplanması, değerlendirilmesi ve kriterlere uygunluğunun denetlenmesi aşamaları yer alır.

(5) Performans değerlendirme formlarının ve somut verilerin toplanması, değerlendirilmesi ve kriterlere uygunluğunun denetlenmesinde Adalet Yüksek Kurumu tarafından atanacak hukuk meslek mensupları görev alır. Değerlendirmeyi yapacak hukuk meslek mensuplarının seçim usulü Adalet Yüksek Kurumu tarafından çıkarılacak yönetmelikle belirlenir.

(6) Performans değerlendirmesi sonucunda hukuk meslek mensubunun performansı sıfır ila yüz puan aralığında puanlanır.

(7) Hukuk meslek mensuplarının performans değerlendirme-

leri yılda en az bir kez yapılır.

(8) Performans değerlendirme formlarına ve sürece ilişkin hususlar Adalet Yüksek Kurumu tarafından çıkarılacak olan yönetmelik ile belirlenir.

Performans değerlendirme kriterleri

MADDE 112 – (1) Hukuk meslek mensuplarının performans değerlendirmeleri, aşağıdaki ana başlıklar altında düzenlenmiş bölümlere ve bu bölümlere dair kriterlere göre yapılır. Bu ana başlıklar ve bölümleri aşağıdaki gibidir:

- (a) Mesleki yeterlilik ve performans;
  1. Meslek kuralları bölümü
  2. Etik kuralları bölümü
  3. Mesleki bilgi yeterliliği bölümü
  4. Mesleki bilgi uygulama yeterliliği bölümü (esasa dair)
  5. Duruşma ve soruşturma yürütme bölümü (usule dair)
  6. Bilgi teknolojilerini etkin kullanma yeterliliği bölümü
- (b) Bireysel yeterlilik ve performans;
  1. Kişisel eğilimler ve özelliklerin geliştirilmesi bölümü
  2. Görev ve sorumluluk bilinci bölümü
  3. İş yükünü etkin şekilde yönetme yeterliliği bölümü
  4. İş planlama ve organizasyon yeteneği bölümü
- (c) Sosyal yeterlilik
  1. Etkin takım çalışması bölümü
  2. Etkili iletişim bölümü
  3. Ekip yönetimi bölümü

- (ç) Verilen hizmetin kalite seviyesi
1. Hizmetin verilme hızı
  2. Hizmetin hukuki kalitesi

İKİNCİ BÖLÜM

Hukuk Mesleklerinde Meslek İçi, Güncel ve Sürekli Eğitim

MADDE 113 – (1) Tüm hukuk meslekleri meslek hayatları boyunca düzenli ve sürekli meslek içi eğitim görürler. Kariyerlerinde dereceler içinde seviye yükselmeleri ve yüksek dereceye geçmeleri meslek içi eğitim gereklerini tamamlamış olmalarına bağlıdır.

(2) Stajyerler, özetmenler ve yardımcılar staj veya görev yaptıkları mesleklerde her 30 günde (3) gün eğitim alırlar.

(3) Adalet Yüksek Kurumu meslek içi eğitim planlarının ana hatları ve temel ilkelerini, kariyer gelişimleri ile ilintilendirilerek belirler.

(4) Meslek kuruluşları, Adalet Akademisi ile üyelerinin eğitim almaları için detaylı eğitim planları hazırlarlar

(5) Eğitimler Adalet Yüksek Akademisi ile birlikte yürütülür; eğitim sonundaki yazılı sınavı geçenlere başarı belgesi verilir.

(6) Mesleklerinde üst dereceye geçenler göreve başlamadan önce (2) ay süreyle görev yapacakları hususta yoğun eğitimden geçirilir. Yazılı sınavda başarılı olanlar yeni görevlerine başlar. Başarısız olanlar eğitimi tekrar eder, bunda da başarısız olursa derece atlama kararı iptal edilir. Yargıtay ve Danıştay üyeliğine atananlar için yoğun eğitim süresi 1 yıldır.

(7) Hukuk meslekleri mensupları eğitimlerinin bir kısmını görev konuları ile ilgili alanlarda resmi ve özel kişi ve kurumlarca

düzenlenen konferans ve sair etkinliklere katılmak suretiyle alırlar. Toplam puanların % 20'sini geçmemek üzere bu etkinliklerden edilen katılım süreleri ve puanları yazılı sınav puanları yerine geçer.

(8) Mahrumiyet bölgelerinde görevlere talip olup başarı ile yerine getirenler, ya da buldukları görevlerde üstün başarı gösterenler eğitim, konaklama ve iâşe masrafları ilgili meslek kuruluşu tarafından yurt içi ve yurt dışında yüksek lisans ve doktora programlarına gönderilir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Hukuk Meslekleri Arasında Geçiş Sistemi

MADDE 114 – (1) Hukuk meslekleri arasında geçiş yapılabilir.

(2) Adalet Yüksek Kurumu mesleklerdeki kapasite ve ihtiyaç oranlarını düzenli olarak yayınlar ve günceller.

(2) Hukuk meslekleri arasında geçiş sisteminde, geçiş yapılacak olan hukuk mesleğinin atanma/mesleğe kabul sınavının başarıyla geçilmesi gerekmektedir.Sınavlar kural olarak her derece için ayrı ayrı yapılır. Şartların zorunlu kılması durumunda sınavlar birleştirilebilir. Yılda en az bir sınav yapılması esastır.

(3) Geçiş yapılacak olan hukuk mesleğinin atanma/mesleğe kabul sınavı kazanıldıktan sonra ilgili meslekte bir yıl süre ile staj yapılır.

(4) Hukuk meslekleri arasında geçiş sisteminde seviye belirlenmesinde, geçiş yapılan meslekteki seviye esas olmak üzere, performans değerlendirme puanları, sınav puanları, yabancı dil seviyesi, yüksek lisans ve doktora gibi kriterler dikkate alınır. Adaylar geçiş yapmak istedikleri seviyeden daha alt bir seviyeye kabul edilebilirler. Adayın başvurusu ve Adalet Yüksek Kurumu'nun kararına göre geçiş yapılan meslekteki seviyenin karşıladığı seviyeden daha yüksek bir seviyeden mesleğe devam edilebilir.

(5) Adli görevlerde çalışmış olan kişilerin hukuk mesleklerini icra etmeye hak kazanmaları durumunda, adli görevlerde geçirdikleri süre hukuk mesleklerindeki seviyelerinin belirlenmesinde dikkate alınır. Bu kişilerin başlayacakları seviyedeki eğitim eksiklerinin giderilmesi için ek programlara katılım sağlamaları zorunludur.

(5) Hukuk meslekleri arasında geçiş sistemi ile ilgili verilen her türlü karara karşı, isteyen her gerçek ve tüzel kişi yargısal denetime başvurabilir.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Mentorluk Sistemi

MADDE 115 – (1) Hukuk mesleklerinden;

- (a) Hakimler için temyiz mahkemesi üyeliği,
- (b) Savcılar için temyiz savcılığı,
- (c) Avukatlar için mentor avukatlık,
- (ç) Noterler için mentor noterlik,

Kariyer seviyelerinden itibaren mentorluk yapılabilir.

(2) Mentor olmak isteyen hukuk meslek mensupları ilgili meslek kuruluşlarına başvurur. Bu kişiler meslek kuruluşu tarafından düzenlenen eğitimlere katıldıktan sonra mentor listesine yazılabilirler.

(3) Mentor listesinde yer alan meslek mensupları mesleğe yeni başlayan meslek mensuplarıyla yönetmelikte belirtilen kriterler doğrultusunda eşleştirilirler.

BEŞİNCİ BÖLÜM

Kişisel Verilen Korunması

MADDE 116 – (1) Bu kanun kapsamında kamuoyuna açıklanacak ve yayınlanacak verilerin; bu kanundaki amaçlar çerçevesinde açık rıza olmadan toplanması, işlenmesi ve paylaşılması, bu verilerin kişisel veri olması nedenleriyle engellenemez.